

„Junior-Edu-Żywnienie” (JEŻ, JEŻ-Bis) wyniki badań, założenia i realizacja

prof. dr hab. Krystyna Gutkowska – kierownik zadania

prof. dr hab. Ewa Czarniecka-Skubina

prof. dr hab. Jadwiga Hamułka

Instytut Nauk o Żywieniu Człowieka
Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego

Zadanie pn. „Popularyzacja wyników badawczo-aplikacyjnych z badań nt. żywienie uczniów i ich postawy wobec żywności i żywienia oraz wdrożenie programu edukacji żywieniowej dla uczniów klas I-VIII szkół podstawowych Akronim: Junior-Edu-Żywnienie (JEŻ-Bis).

Zadanie finansowane ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego na podstawie Umowy nr MNISW/2024/DAP/137.

Patronat honorowy

Minister
Edukacji

Minister
Nauki

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Instytut Nauk
o Żywieniu Człowieka

Uzasadnienie realizacji Junior-Edu-Żywnienie

- Skala nadwagi i otyłości wśród dzieci i młodzieży w Polsce stale wzrasta
- Potrzeba opracowania spójnego programu edukacji zdrowotnej, w tym żywieniowej dla szkół podstawowych
- Popularyzacja unikatowych w skali kraju wartości normatywnych dla populacji dzieci i młodzieży szkolnej na podstawie pomiarów antropometrycznych, w tym składu ciała
- Implementacja i ewaluacja materiałów edukacyjnych
- Szkolenia nauczycieli

**2210 szkół
podstawowych
&
2214 zrekrutowanych
nauczycieli**

Rozkład szkół wg województw:

359	mazowieckie
245	podkarpackie
236	lubelskie
204	małopolskie
177	wielkopolskie
138	łódzkie
119	śląskie
116	świętokrzyskie
98	warmińsko-mazurskie
93	kujawsko-pomorskie
89	dolnośląskie
82	podlaskie
76	opolskie
87	pomorskie
59	lubuskie
32	zachodnio-pomorskie

Główne działania „Junior-Edu-Żywnienie”

Badania

**Edukacja żywieniowa
uczniów**

Szkolenia nauczycieli

„Junior-Edu-Żywnienie”, 2024

Patronat honorowy

Minister
Edukacji

Minister
Nauki

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Instytut Nauk
o Żywieniu Człowieka

Badania:

**Zachowania żywieniowe uczniów
klas I-VI szkół podstawowych
oraz ich dane antropometryczne i składu ciała**

Badania stanu odżywienia uczniów na podstawie pomiarów antropometrycznych i analizy składu ciała (metoda BIA)

„Junior-Edu-Żywnie”, 2024

Patronat honorowy

Minister
Edukacji

Minister
Nauki

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Instytut Nauk
o Żywieniu Człowieka

Badania stanu wiedzy i zachowań żywieniowych wśród: uczniów, rodziców i nauczycieli

Badanie potrzeb i metod oddziaływania w zakresie form i treści komunikowania wiedzy żywieniowej wśród dzieci i rodziców (Focus Grup Interview)

	Lubię	ANI lubię, ani nie lubię	Nie lubię	Codziennie	Kilka razy w tygodniu	Kilka razy w miesiącu np. 1 raz w tygodniu	Nigdy prawie
napoje typu Lipton/„woda smakowa“							
napoje energetyzujące							
soki owocowe: z kartonu, wyciskane							
soki warzywne: z kartonu, wyciskane							

Zaznacz właściwą odpowiedź

dziewczynka	chłopczyk
-------------	-----------

Czy interesujesz się wiedzą na temat żywienia?

TAK	NIE
-----	-----

Skąd dowiadujesz się o żywności? Możesz zaznaczyć kilka odpowiedzi.

☐ z telewizji	☐ z internetu	☐ z książek	☐ z gazet	☐ ze szkoły	☐ od rodziców/dziadków	☐ od kolegów/koleżanek
--------------------------------------	--------------------------------------	------------------------------------	----------------------------------	------------------------------------	---	---

Ministerstwo Edukacji i Nauki

Kwestionariusz dla uczniów klas 1-3

Numer kodowy (wypełnia nauczyciel) _____
nr szkoły (044), klasa (24), numer z dziennika (09) _____

Miejscowość: _____

Pogłady na temat żywienia. Do każdego twierdzenia wybierz jedną odpowiedź, np. wystawiając X.

- Czy uważasz, że warzywa i owoce powinny się jeść co najmniej 5 razy dziennie?

Tak	Nie	Nie wiem
-----	-----	----------
- Czy uważasz, że słodycze można jeść codziennie?

Tak	Nie	Nie wiem
-----	-----	----------
- Czy uważasz, że produkty mączne wystarczą jeść 1 raz w tygodniu?

Tak	Nie	Nie wiem
-----	-----	----------
- Czy uważasz, że jeśli zjeść warzywa do obiadu, to można ich nie jeść w innych posiłkach?

Tak	Nie	Nie wiem
-----	-----	----------
- Czy uważasz, że jeśli zjeść warzywa do obiadu, to można ich nie jeść w innych posiłkach?

Tak	Nie	Nie wiem
-----	-----	----------
- Czy uważasz, że soki i wędliny można zastąpić fasolą, soczewicą, grochem?

Tak	Nie	Nie wiem
-----	-----	----------
- Czy uważasz, że sędziwie kładą się przed wyjściem do szkoły do CI się do nauki i zabawy?

Tak	Nie	Nie wiem
-----	-----	----------
- Czy uważasz, że ryby należy jeść co najmniej 1 raz w tygodniu?

Tak	Nie	Nie wiem
-----	-----	----------
- Czy uważasz, że zdrowie i siła zależą od tego, co się je?

Tak	Nie	Nie wiem
-----	-----	----------

Przepracowanie badań naukowych z zakresu żywienia dzieci i młodzieży oraz opracowanie i wdrożenie programu edukacyjnego w ramach projektu „Junior Edu-Żywnie 1827”

Ministerstwo Edukacji i Nauki

Kwestionariusz do badania poglądów i zwyczajów żywieniowych, częstości spożycia żywności oraz aktywności fizycznej uczniów klas IV-VI

Data: _____

Miejscowość: _____

Kod (nr szkoły (045), klas (5B), nr z dziennika (09)) _____

Część A. Poglądy na temat żywienia

1. Z czym kojarzy Ci się prawidłowe żywienie. Podaj i wyrażenie, jakie przychodzi Ci do głowy jako pierwsze

Zaznacz jedną odpowiedź:

- Zasada racjonalnego żywienia dotycząca:
  - liczby posiłków w ciągu dnia
  - spożycia cukru, soli
  - spożycia produktów zbożowych
  - nie wiem
- Dieta i młodzież powinny spożywać dziennie:
  - 2-3 posiłki
  - 4-5 posiłków
  - 6-7 posiłków
  - nie wiem
- Ostatni posiłek należy spożywać przed snem:
  - 2 godz.
  - 1 godz.
  - 0,5 godz.
  - nie wiem
- Zalecaną ilość warzyw i owoców to:
  - jedno warzywo i jeden owoc dziennie
  - 5 lub więcej warzyw i owoców dziennie
  - nie trzeba jeść owoców i warzyw każdego dnia
  - nie wiem
- Zalecaną ilość płynów w ciągu dnia to:
  - ok. 2 litrów
  - powyżej 3 litrów
  - nie wiem
- Główne źródła wapnia w diecie to:
  - mleko i produkty mleczne
  - warzywa i owoce
  - produkty mleczne i wędliny
  - nie wiem
- Półlitrowa butelka napoju typu cola zawiera:
  - 2 łyżeczki cukru
  - 5 łyżeczek cukru
  - 10 łyżeczek cukru
  - nie wiem
- Tłuszcz głównie pełni w organizmie rolę:
  - budulcową
  - energetyczną
  - regulacyjną
  - nie wiem
- Orzechy np. włoskie, migdały oraz ryby poprawiają pracę:
  - mózgu
  - mięśni
  - nie wiem
- Żywność typu fast food może powodować nadmierne spożycie:
  - tłuszczu i soli
  - tłuszczu i składników mineralnych
  - nie wiem
- Napoje energetyzujące powinny być spożywane przez dzieci i młodzież:
  - w ograniczonej ilości
  - nie powinny być spożywane do 7 roku życia
  - nie powinny być spożywane do 16 roku życia
  - nie wiem
- Zestaw produktów bogatych w błonnik to:
  - chleb razowy, jabłko, fasola
  - jogurt naturalny, płatki kukurydziane, masło
  - makrela, migdały, margaryna
  - nie wiem
- Płatki instantowe typu kuleczki, kuleczka trzeba ograniczać, bo mają dużo:
  - tłuszczu
  - błonnika pokarmowego
  - cukru
  - nie wiem
- Dieta wegańska polega na eliminacji:
  - mięsa, mleka i przetworów oraz jaj
  - mięsa i przetworów
  - warzyw i owoców
  - nie wiem
- Warzywa i owoce na „Talerz Zdrowego Żywności” powinny zajmować:
  - 1/4 talerza
  - 1/2 talerza
  - 3/4 talerza
  - nie wiem

Przepracowanie badań naukowych z zakresu żywienia dzieci i młodzieży oraz opracowanie i wdrożenie programu edukacyjnego w ramach projektu „Junior Edu-Żywnie 1827”

Ministerstwo Edukacji i Nauki

Kwestionariusz do badania poglądów i zwyczajów żywieniowych, częstości spożycia żywności oraz aktywności fizycznej uczniów klas IV-VI

Data: _____

Miejscowość: _____

Kod (nr szkoły (045), klas (5B), nr z dziennika (09)) _____

Część B. Potrzeby i metody oddziaływania

1. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

2. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

3. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

4. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

5. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

6. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

7. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

8. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

9. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

10. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

11. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

12. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

13. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

14. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

15. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

16. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

17. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

18. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

19. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

20. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

21. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

22. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

23. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

24. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

25. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

26. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

27. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

28. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

29. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

30. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

31. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

32. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

33. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

34. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

35. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

36. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

37. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

38. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

39. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

40. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

41. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

42. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

43. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

44. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

45. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

46. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

47. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

48. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

49. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

50. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

51. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

52. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

53. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

54. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

55. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

56. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

57. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

58. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

59. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

60. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

61. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

62. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

63. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

64. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

65. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

66. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

67. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

68. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

69. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

70. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

71. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

72. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------

73. Jak często rozmawiasz z dzieckiem o zdrowym odżywianiu?

co najmniej raz w tygodniu	2-4 razy w tygodniu	5-6 razy w tygodniu	co najmniej raz w tygodniu	co najmniej raz
----------------------------	---------------------	---------------------	----------------------------	-----------------

Wyniki badań

Polska

vs.

woj. wielkopolskie

N=27207 → badania ankietowe

n=1696

N=18726 → pomiary antropometryczne **n=1516**

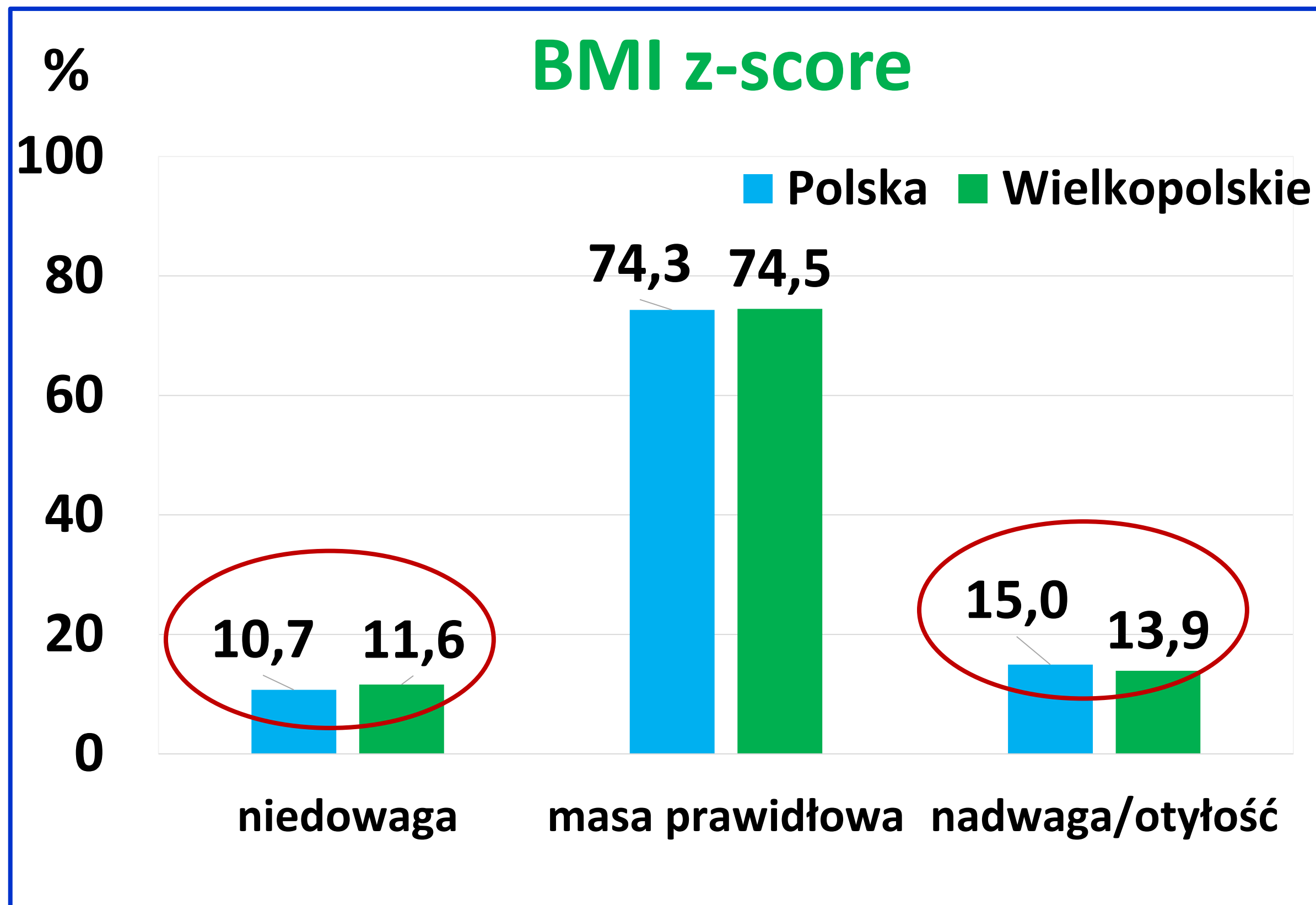

- Dąbrowa
- Gulcz
- Leszno
- Maniewo
- Miały
- Piła
- Poznań
- Rosko

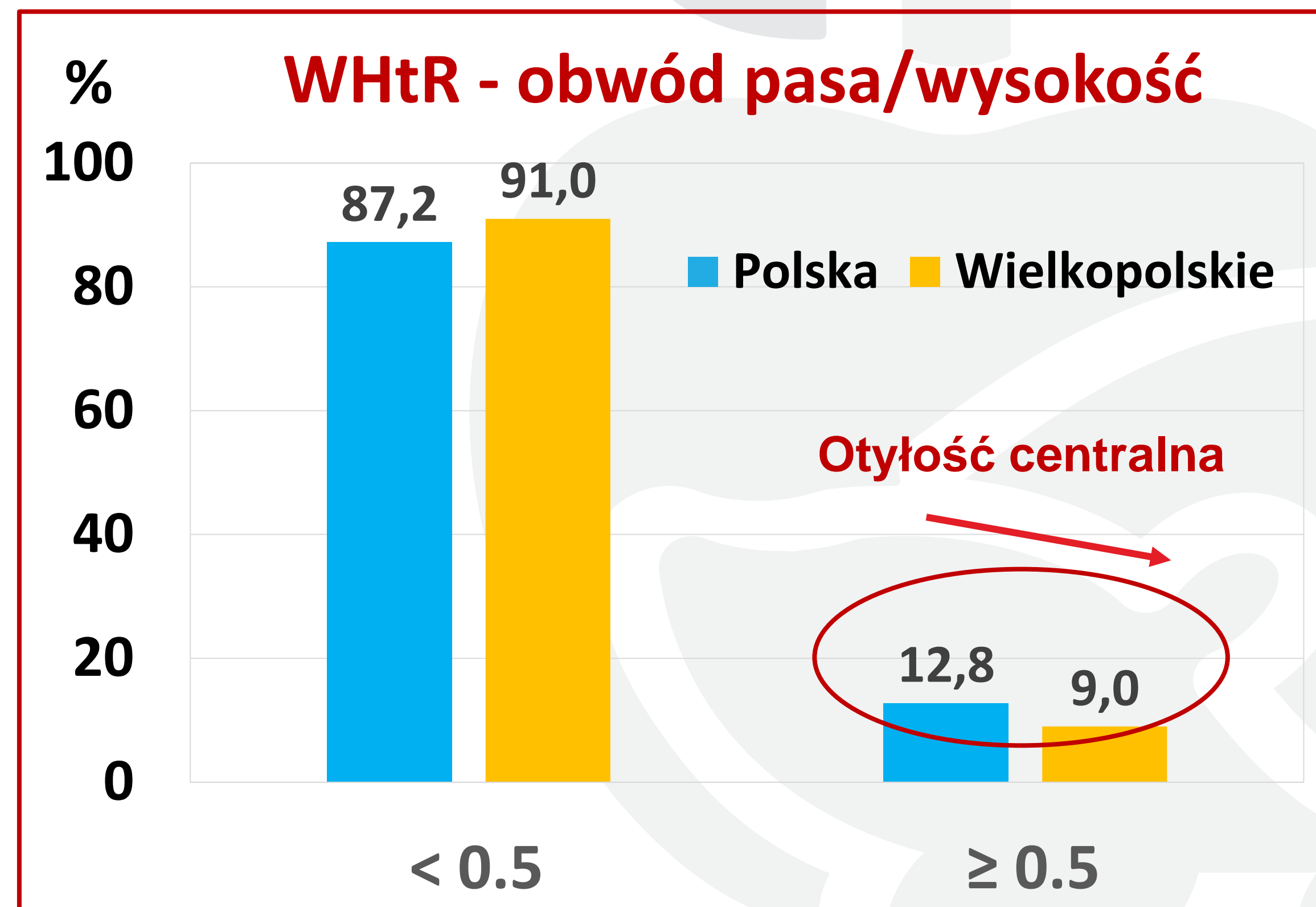

Wyniki badań stanu odżywienia BMI z-score i WHtR uczniów 7-12 lat

Polska n=18726; Wielkopolskie n=1516

Kułaga et al., *Stand. Med. Pediatr.* 2015, 12, 119–135

Ashwell et al., *Obes. Rev.* 2012, 13, 275–286

„Junior-Edu-Żywienie”, 2024

Patronat honorowy

Minister
Edukacji

Minister
Nauki

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

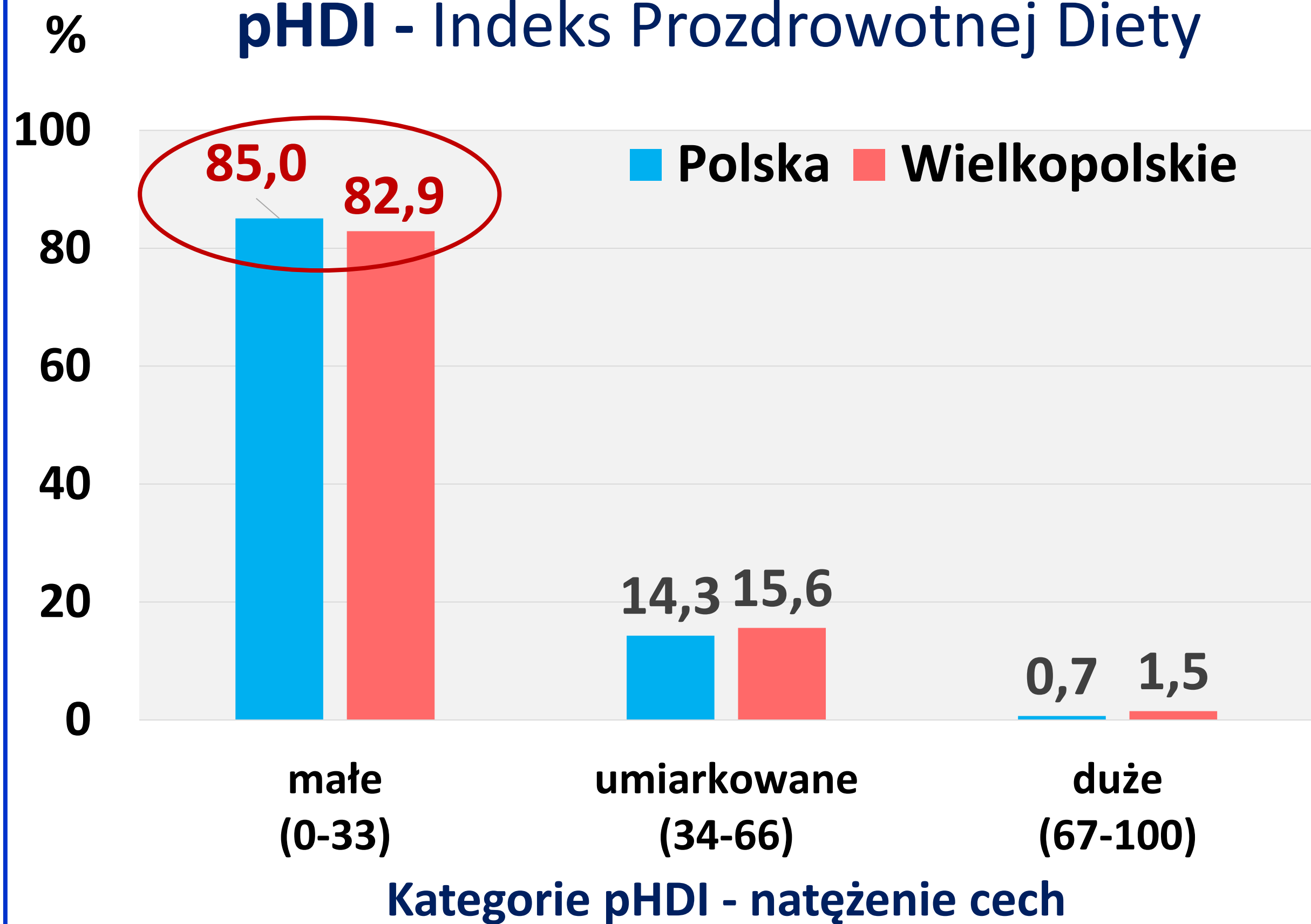
Institut Nauk
o Żywieniu Człowieka

Wyniki badań ilościowych – Indeksy Jakości Diety

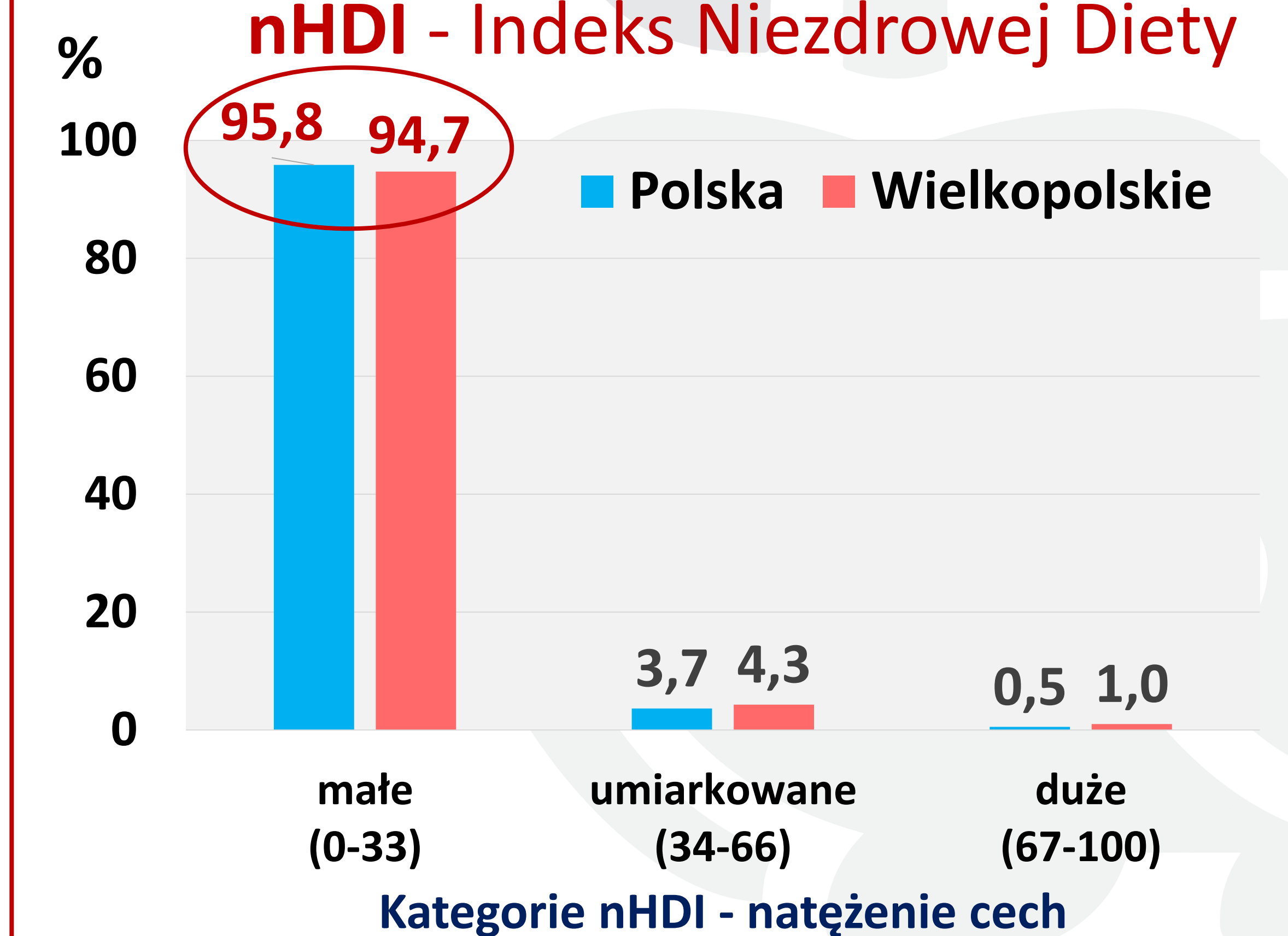
Uczniowie 10-12 lat

Polska n=12634; Wielkopolskie n=870

pHDI - Indeks Prozdrowotnej Diety

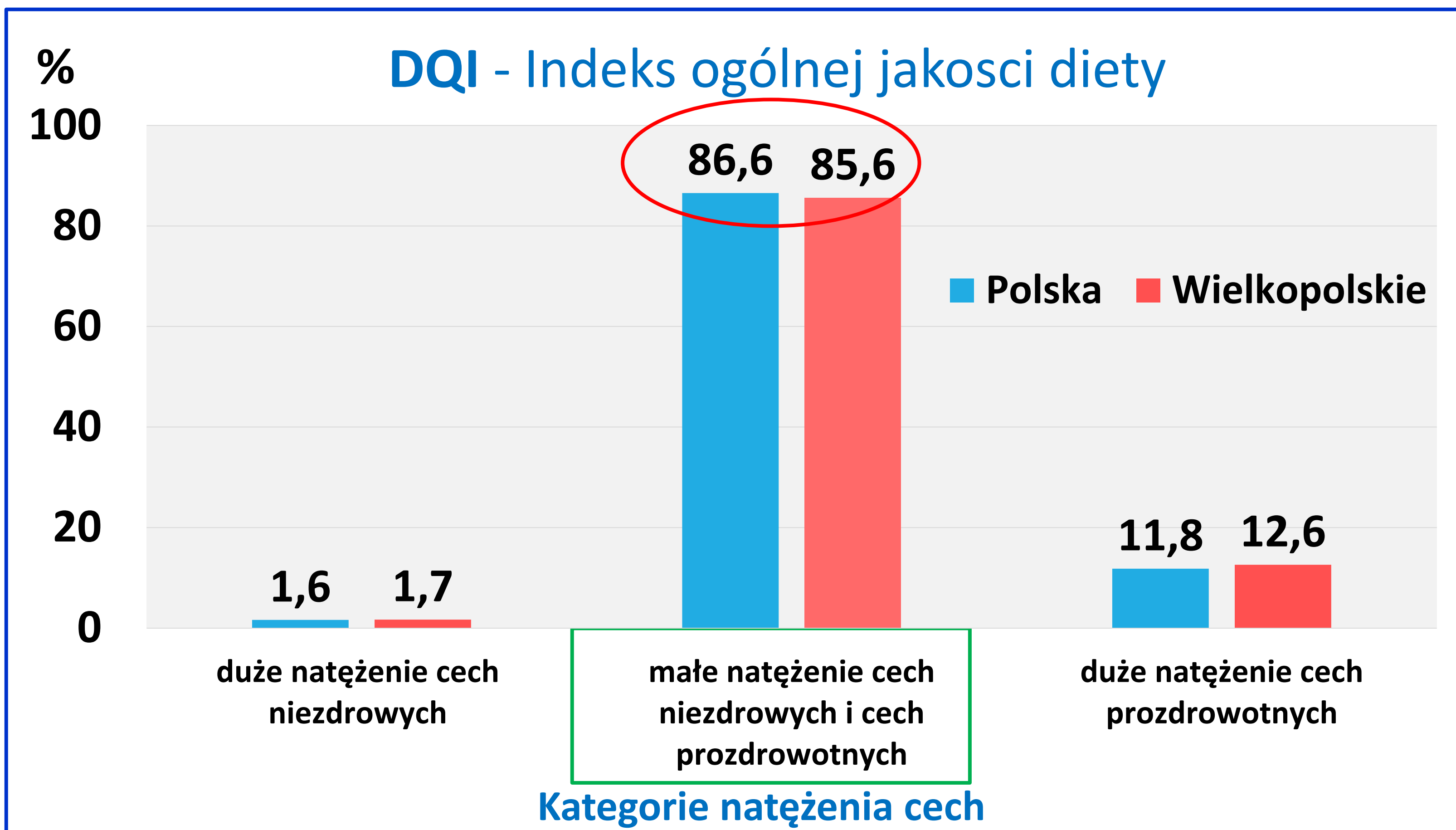

nHDI - Indeks Niezdrowej Diety

Wyniki badań ilościowych – Indeks Jakości Diety (DQI)

Uczniowie 10-12 lat Polska n=12634; Wielkopolskie n=870

Indeks ogólnej jakości diety (DQI, w pkt.) = $(100/20) \times$ suma częstotliwości spożywania 10 grup żywności (krotność/dzień) + $(-100/28) \times$ suma częstotliwości spożywania 14 grup żywności (krotność/dzień).

Zakres DQI

Duże natężenie cech niezdrowych (-100 - -26 pkt)

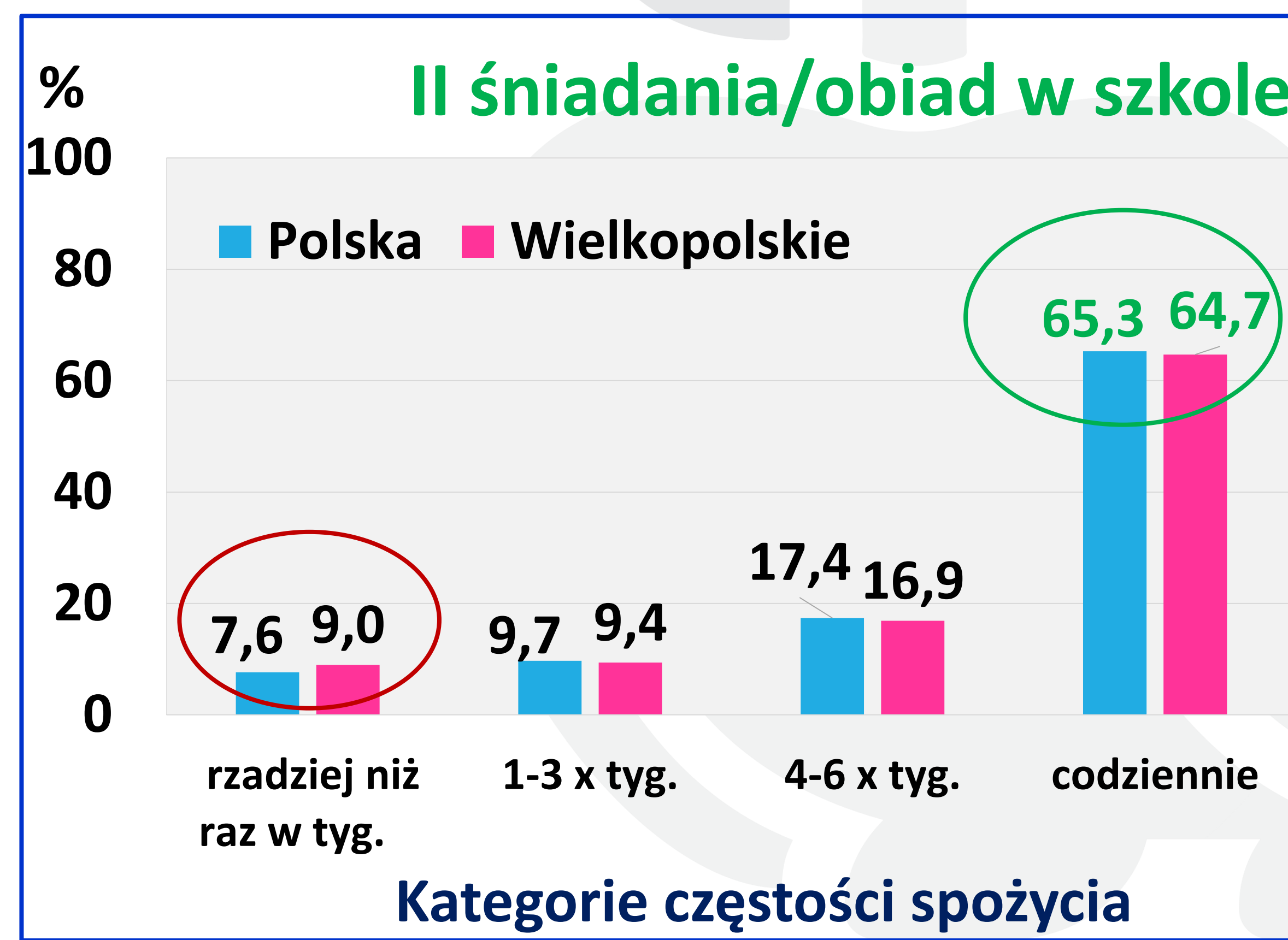
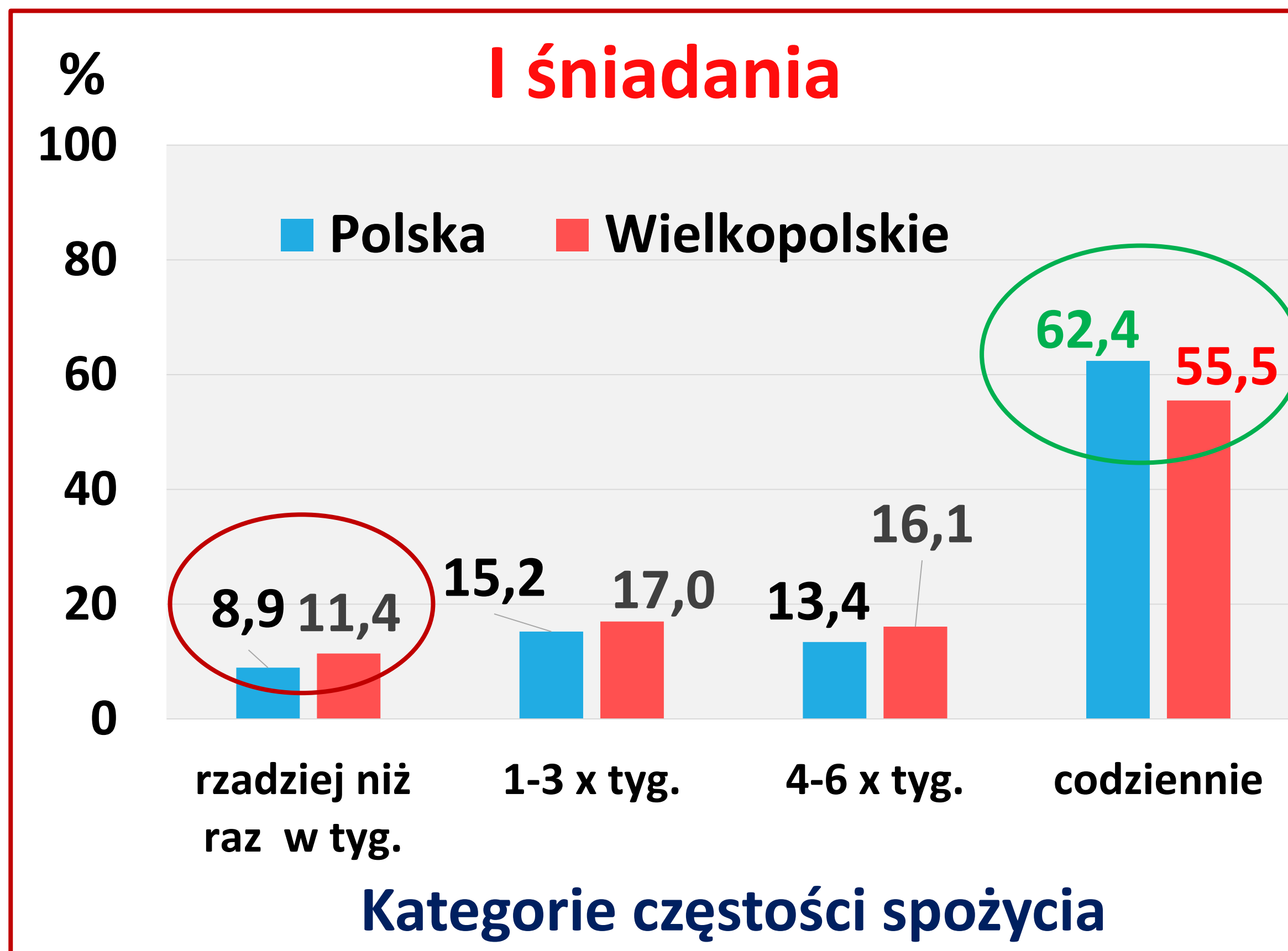
Małe natężenie cech niezdrowych i cech prozdrowotnych (-25 – 25pkt)

Duże natężenie cech prozdrowotnych (26 – 100 pkt)

Wyniki badań ilościowych - **Częstość spożywania I śniadań oraz II śniadań/posiłków w szkole**

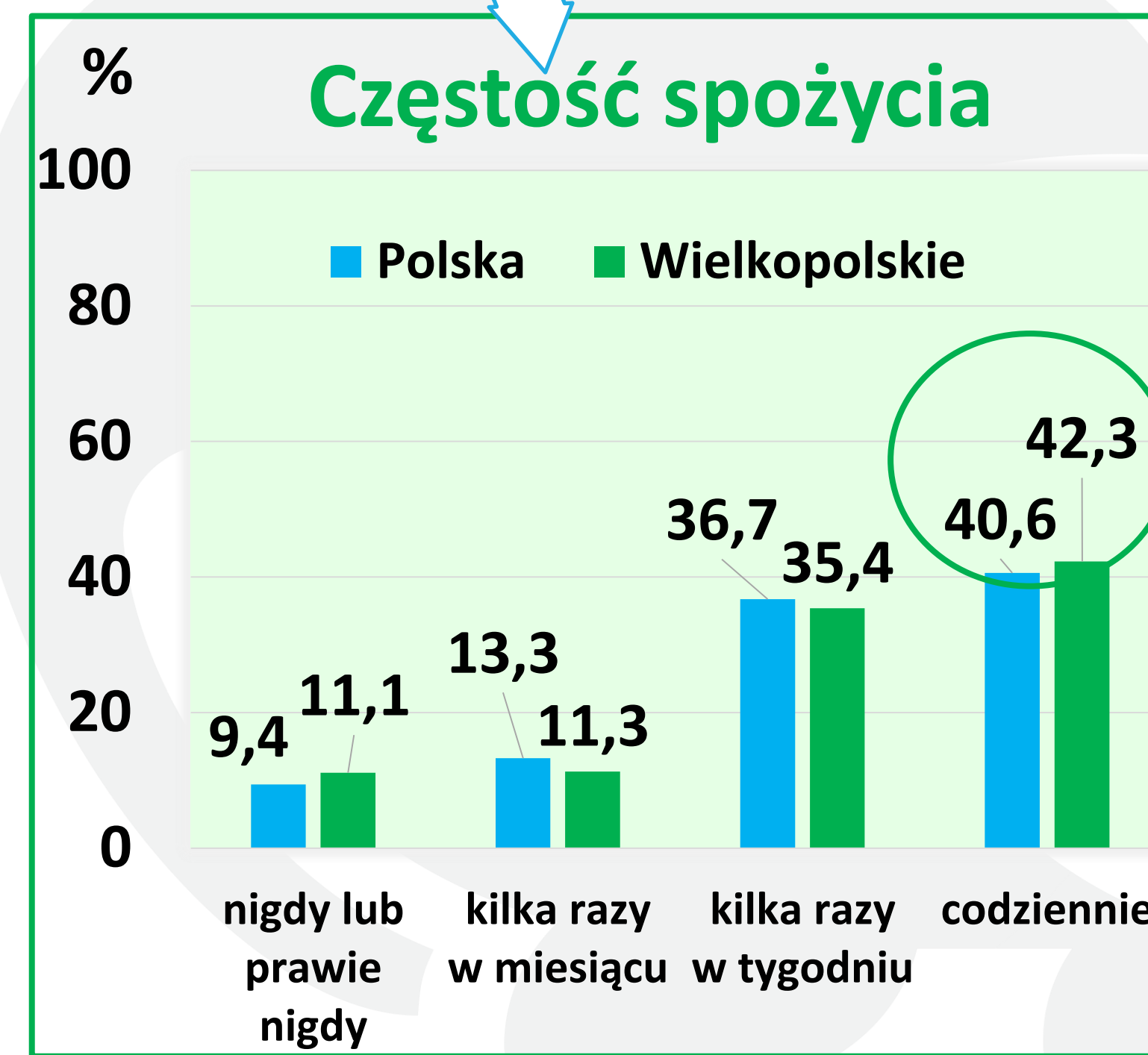
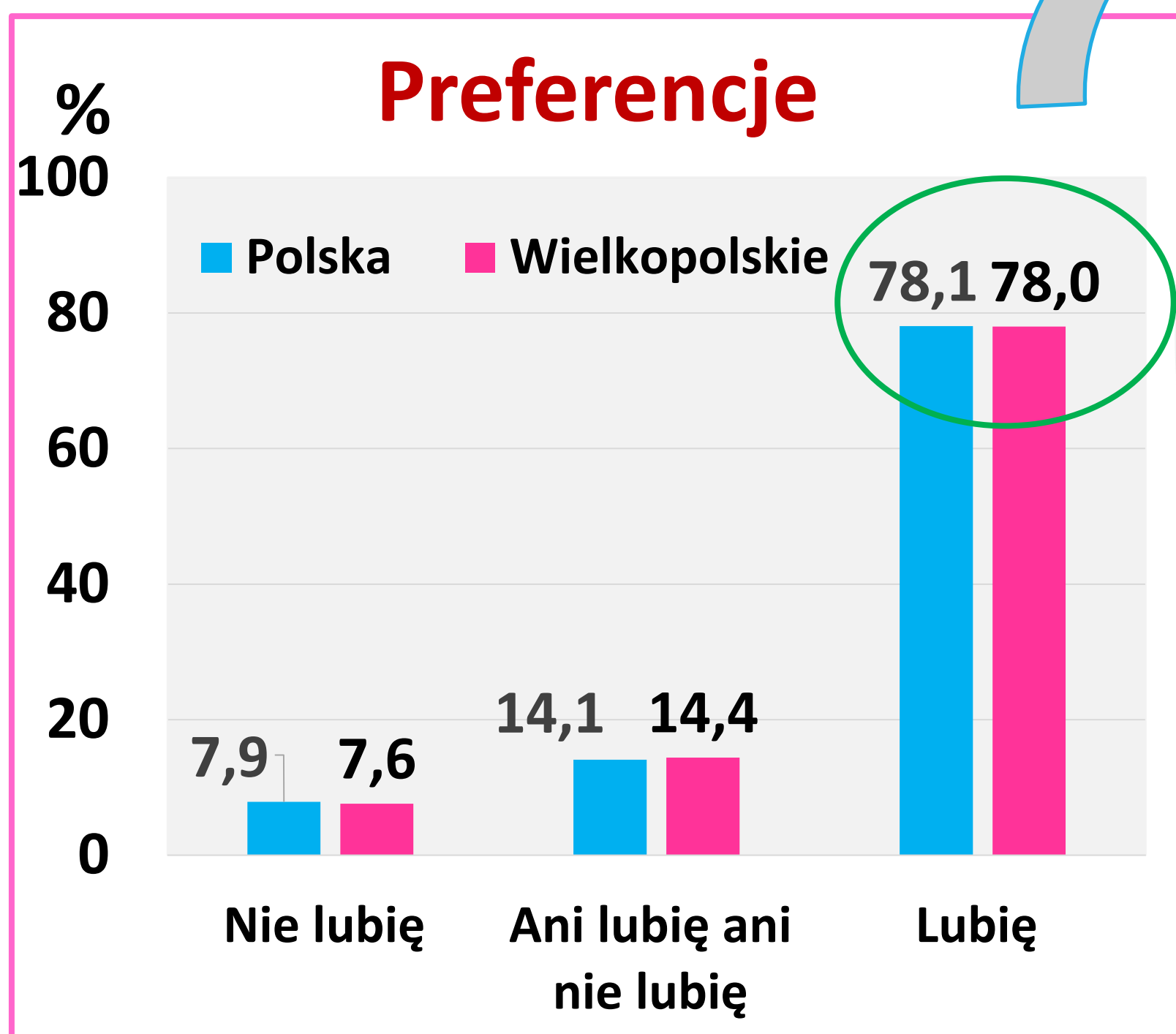
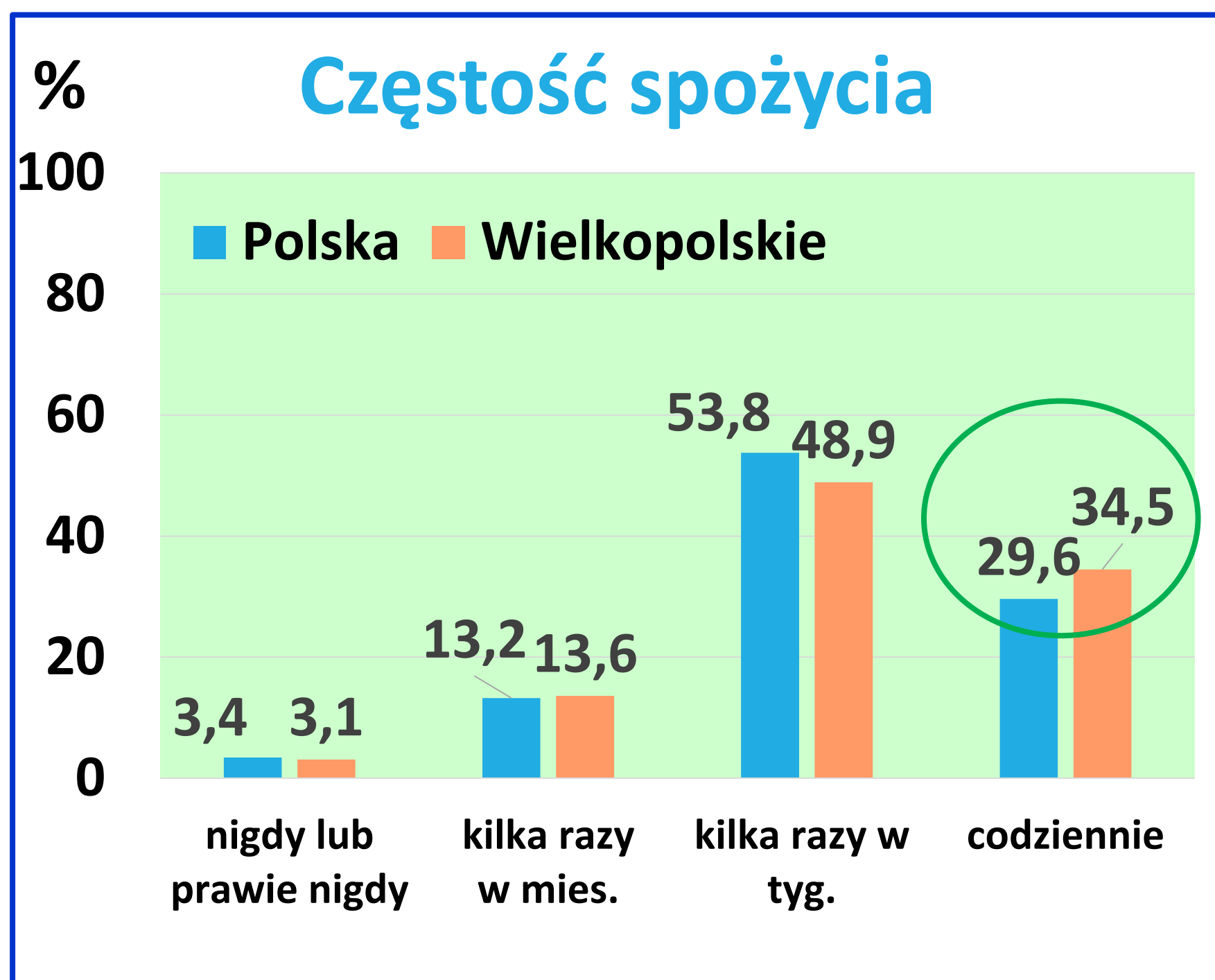
Uczniowie 10-12 lat

Polska n=12634; Wielkopolskie n=870

Uczniowie 10-12 lat
Polska n=12634; Wielkopolskie n=870

Uczniowie 7-9 lat
Polska n=14573; Wielkopolskie n=826

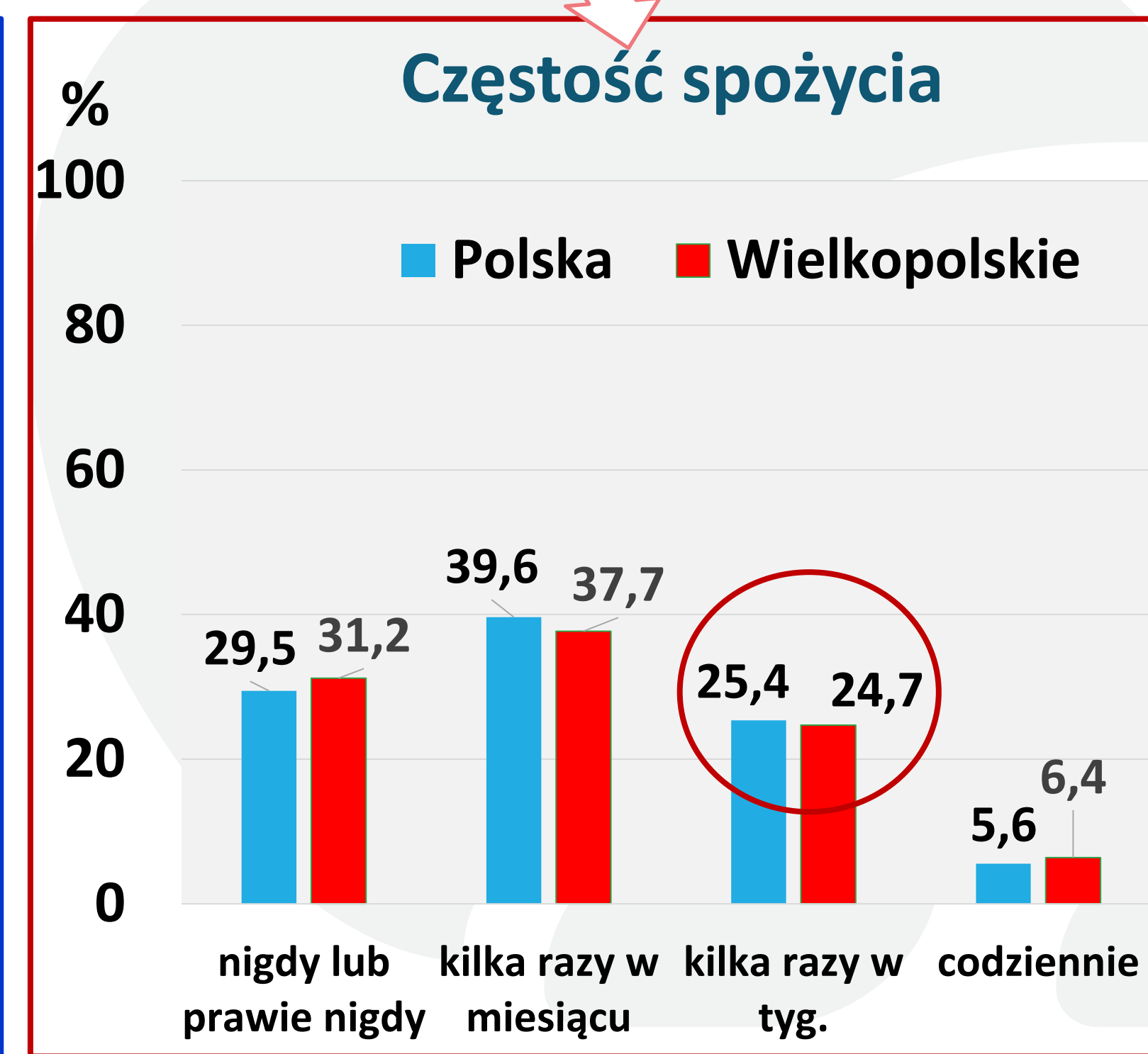
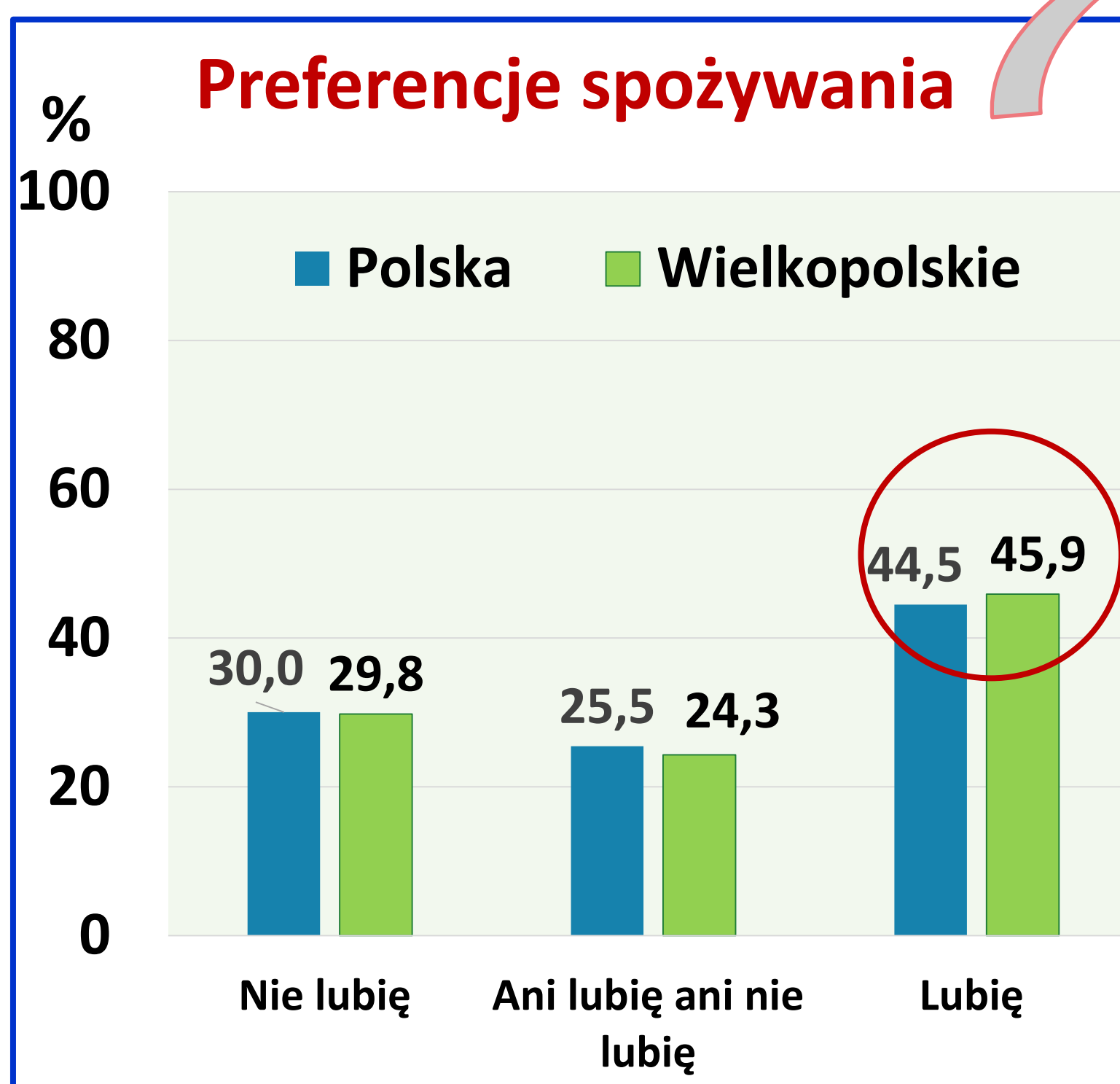
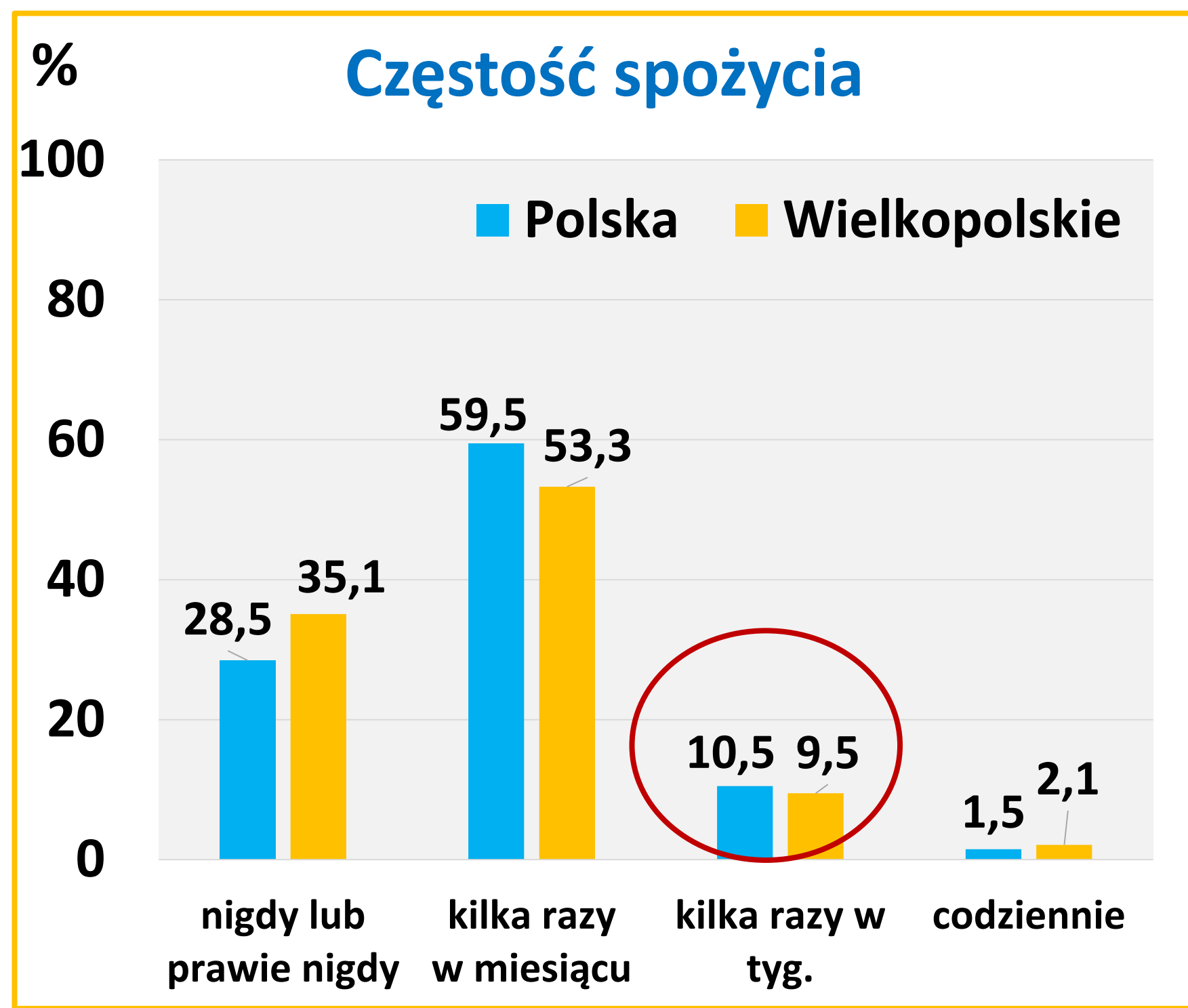

Uczniowie 10-12 lat

Polska n=12634; Wielkopolskie n=870

Uczniowie 7-9 lat

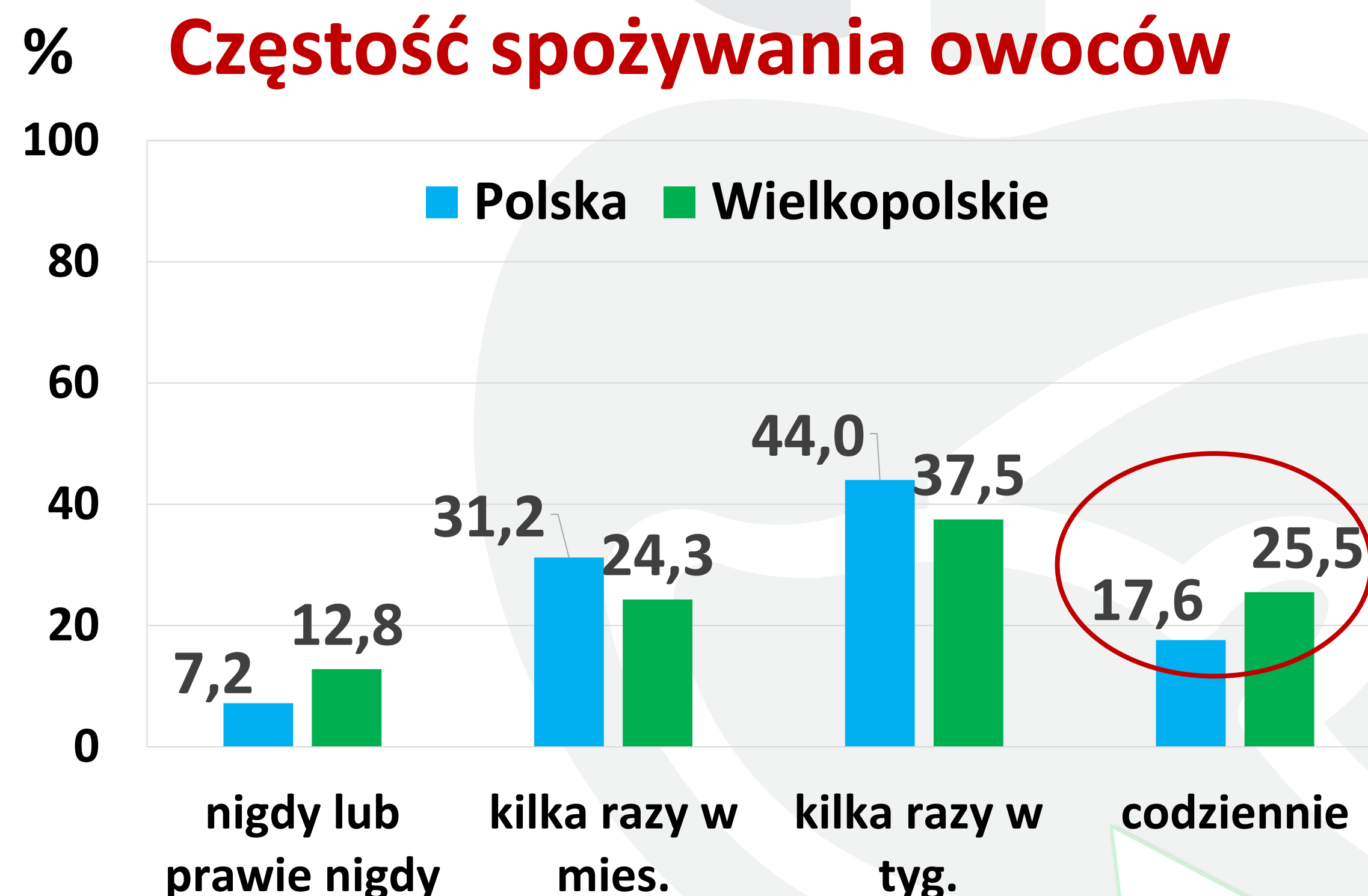
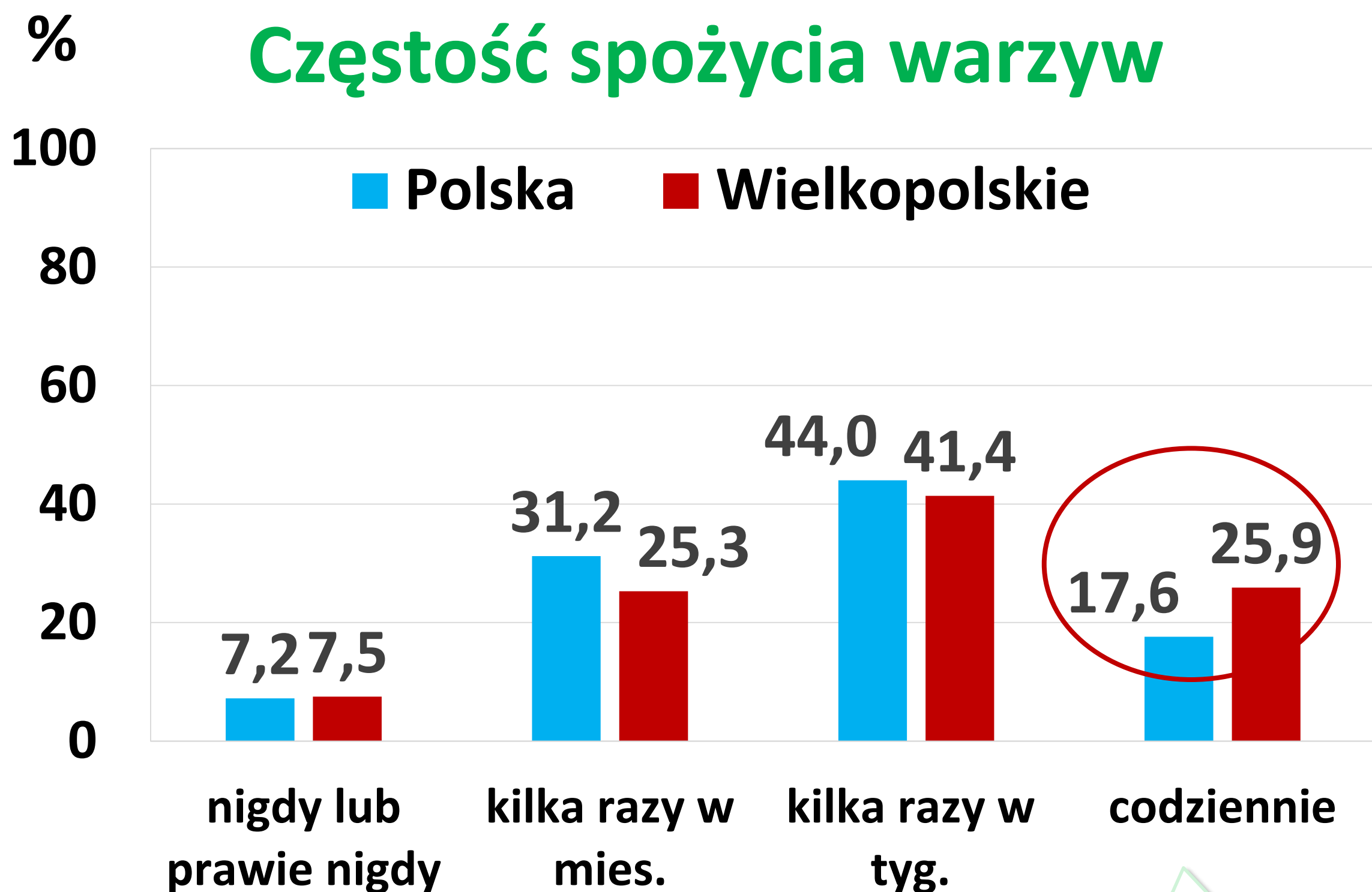
Polska n=14573; Wielkopolskie n=826

Wyniki badań ilościowych – **Warzywa i owoce**

Uczniowie 10-12 lat

Polska n=12634; Wielkopolskie n=870

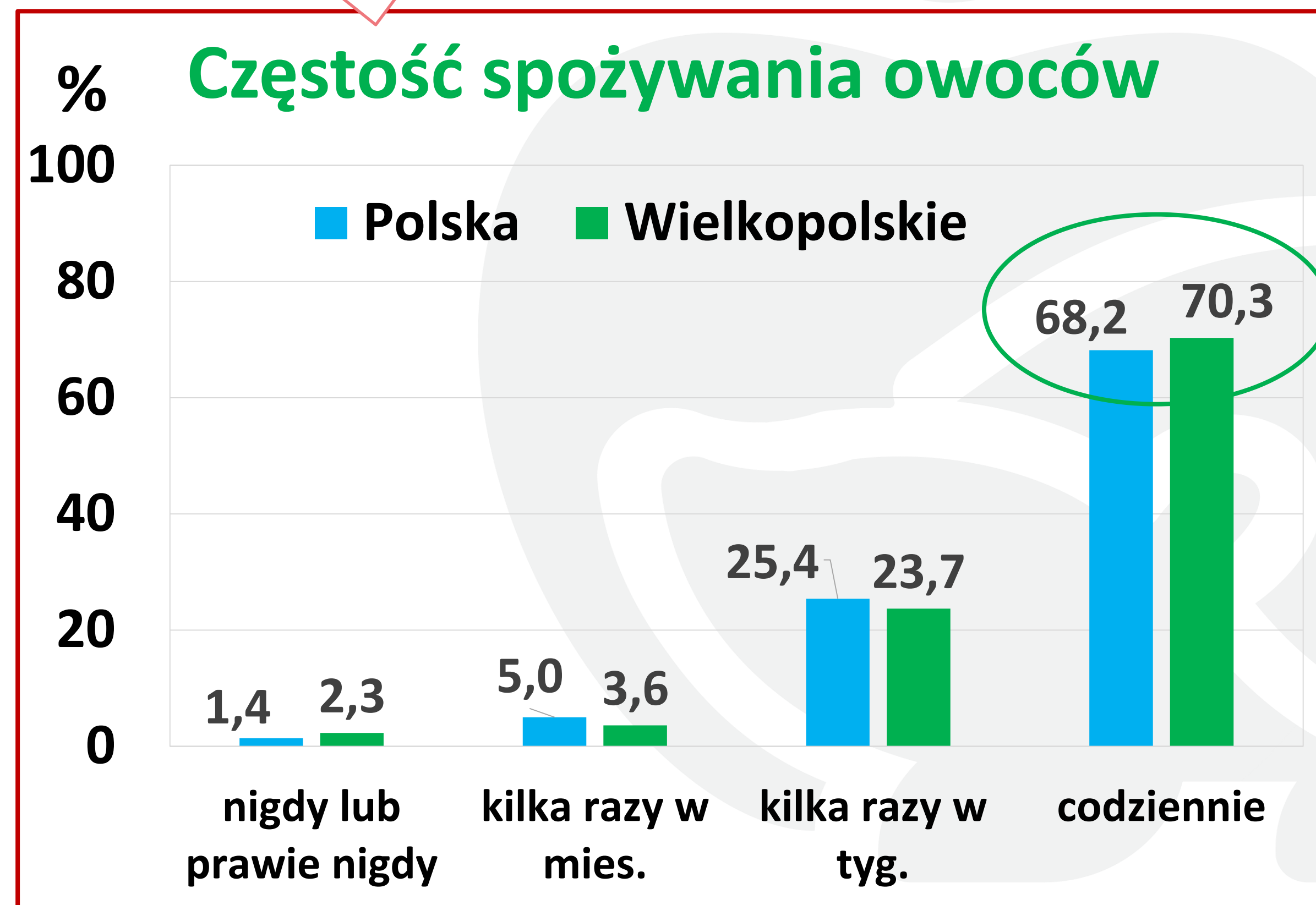
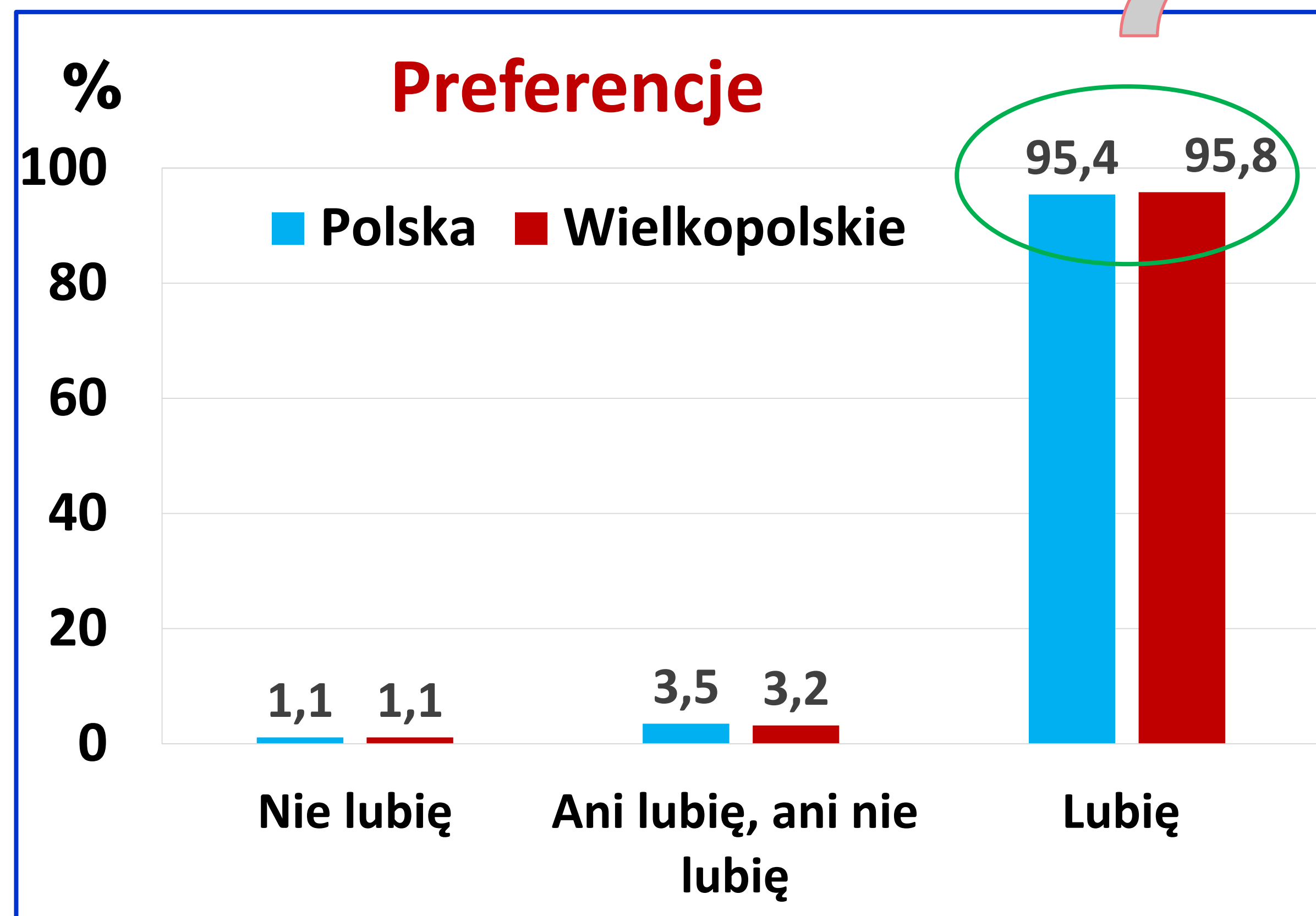

kilka razy dziennie
ok. **5-7%** uczniów
(**5,0 vs 6,7%**)

kilka razy dziennie ok. **5-8%**
uczniów (**5,0 vs 8,3%**)

Uczniowie 7-9 lat

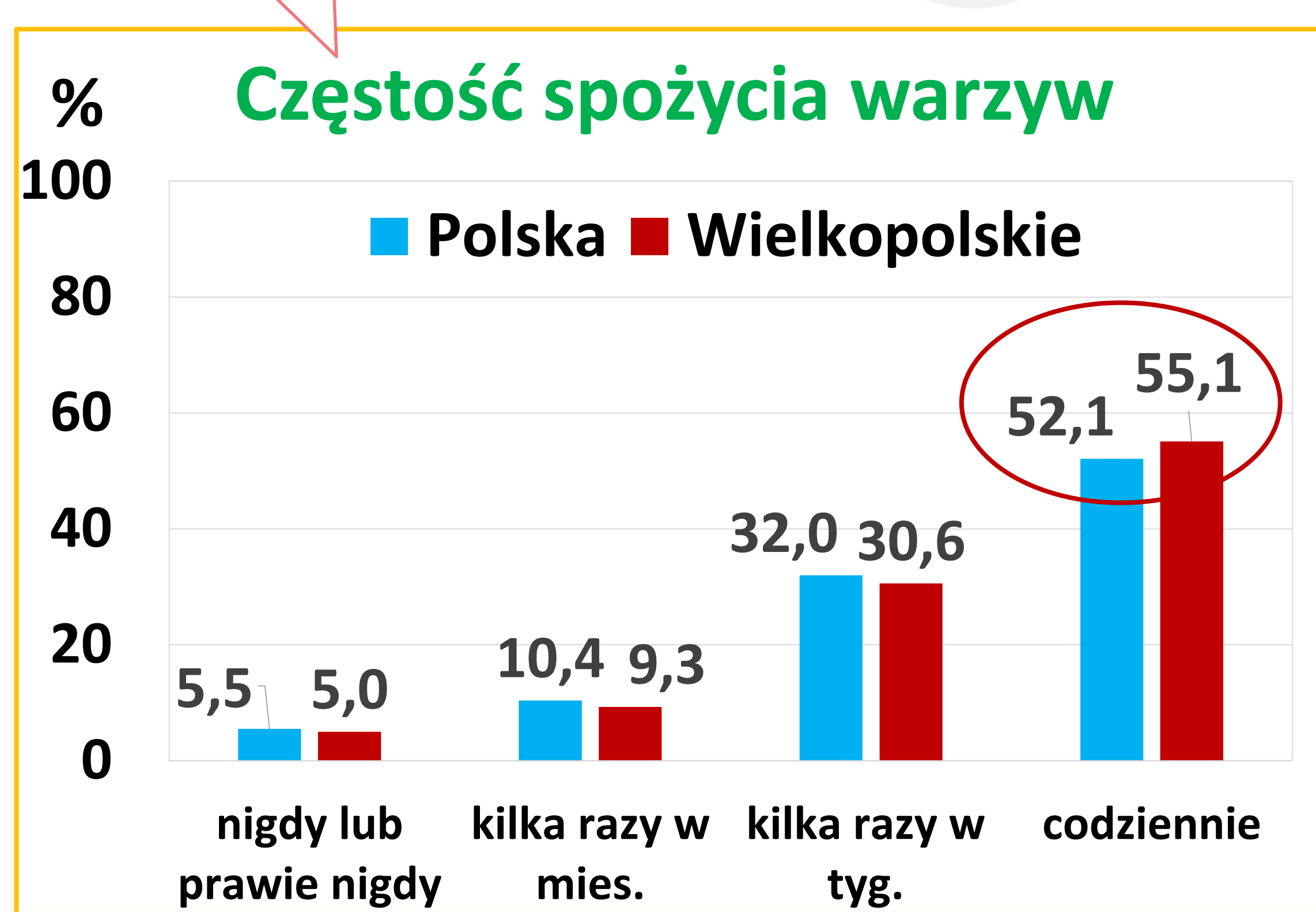
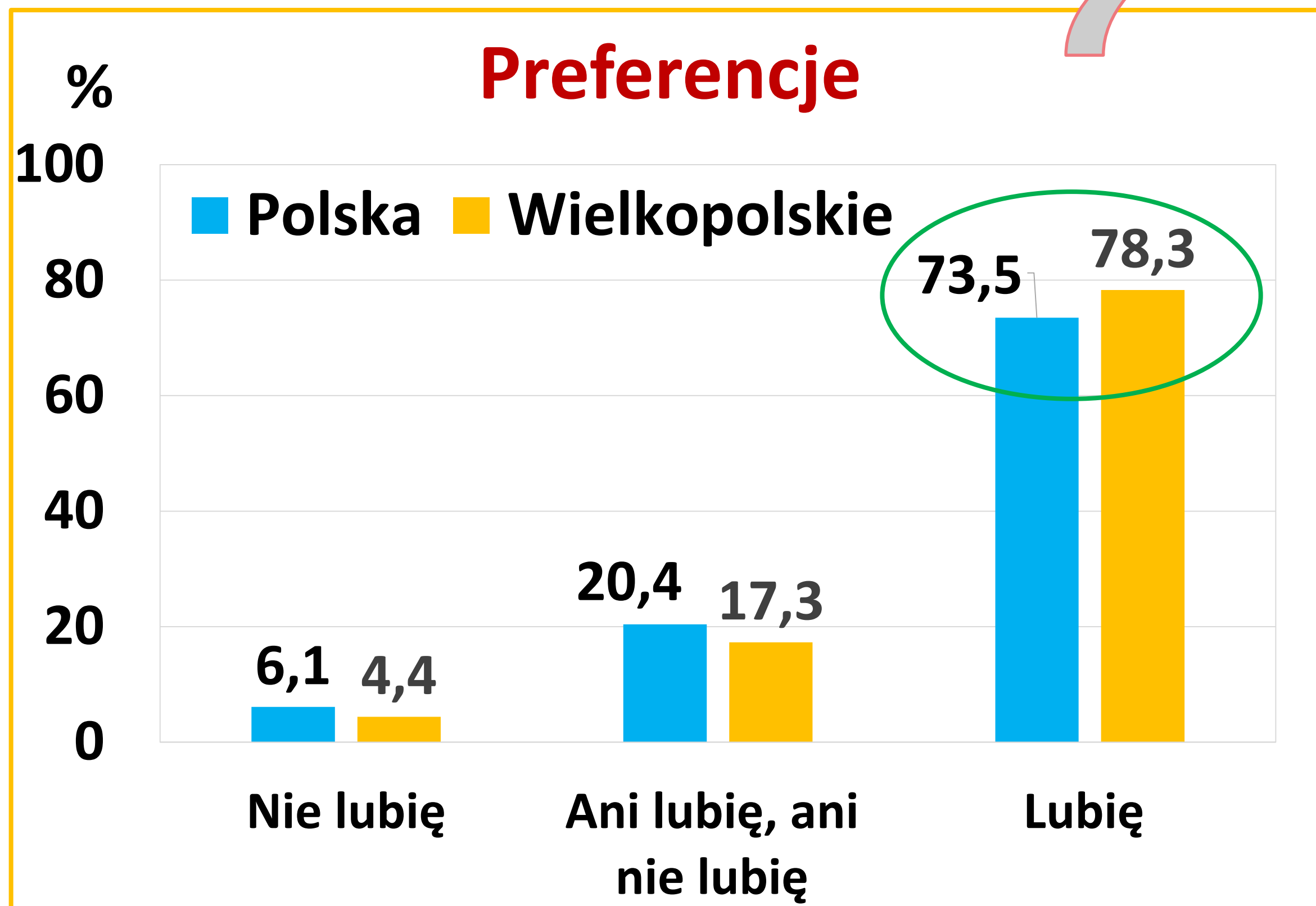
Polska n=14573; Wielkopolskie n=826

Uczniowie 7-9 lat

Polska n=14573; Wielkopolskie n=826

Wyniki badań ilościowych – **Słodycze**

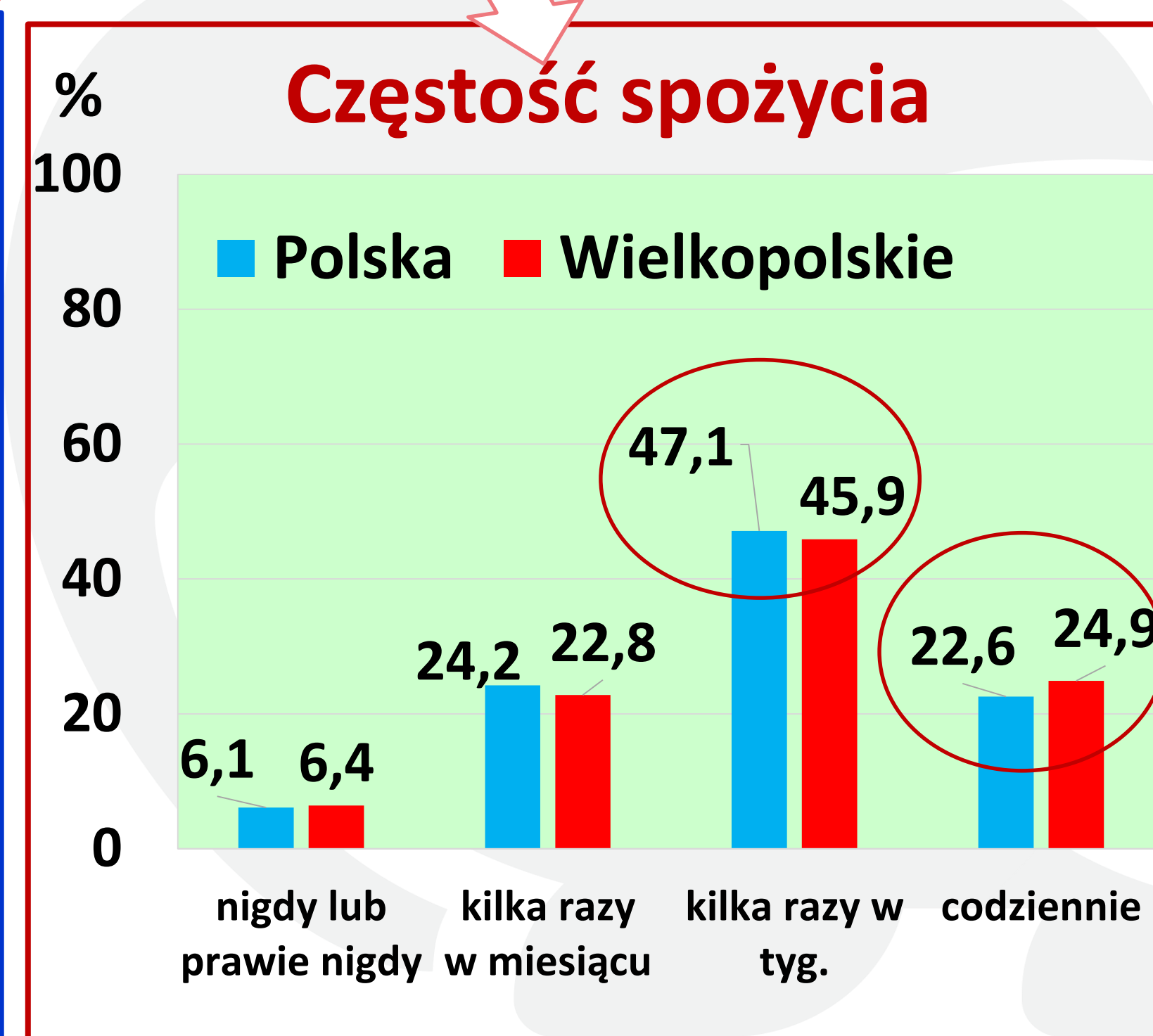
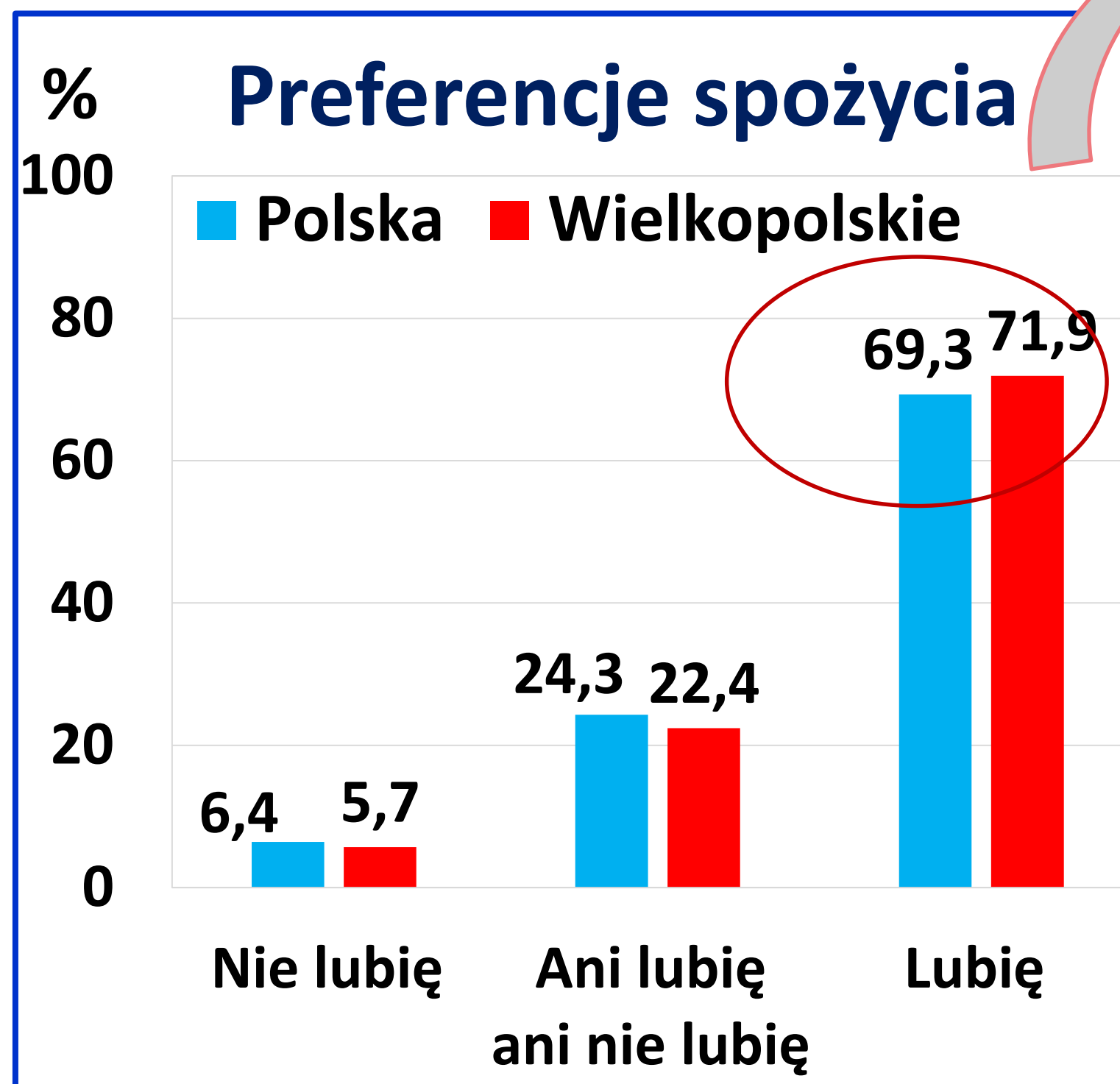
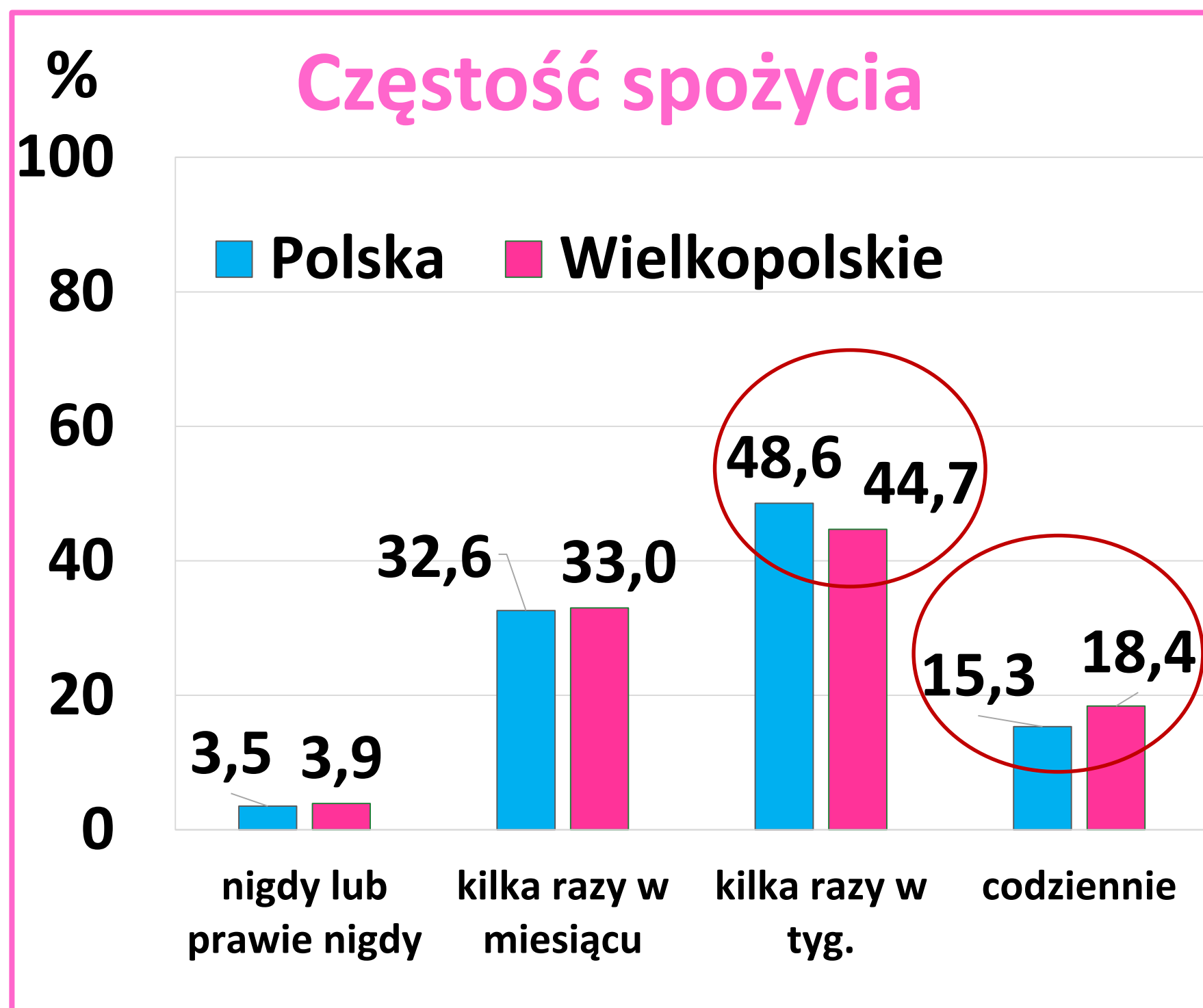
(preferencje i częstość spożycia)

Uczniowie 10-12 lat

Polska n=12634; Wielkopolskie n=870

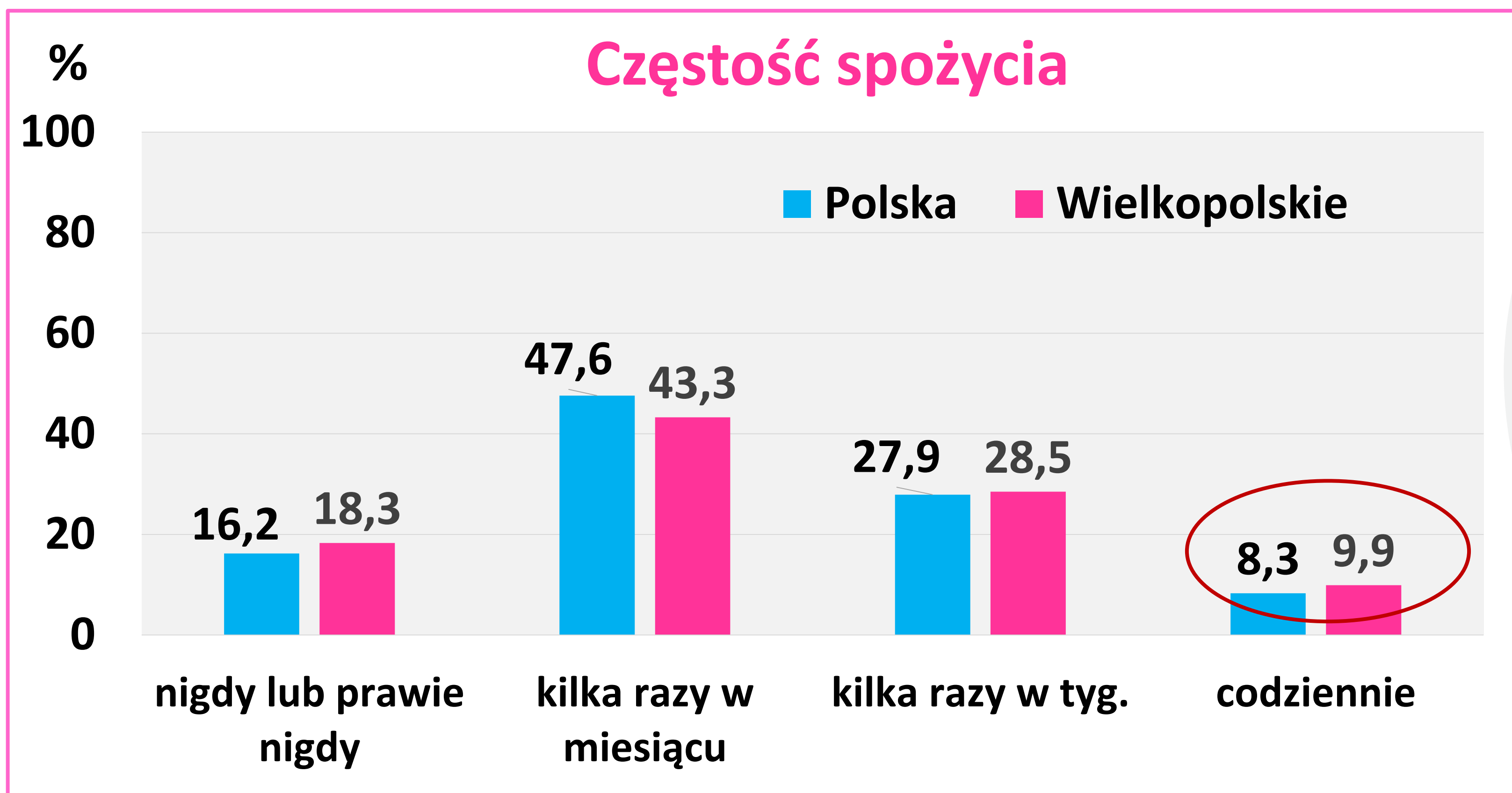
Uczniowie 7-9 lat

Polska n=14573; Wielkopolskie n=826

Uczniowie 10-12 lat

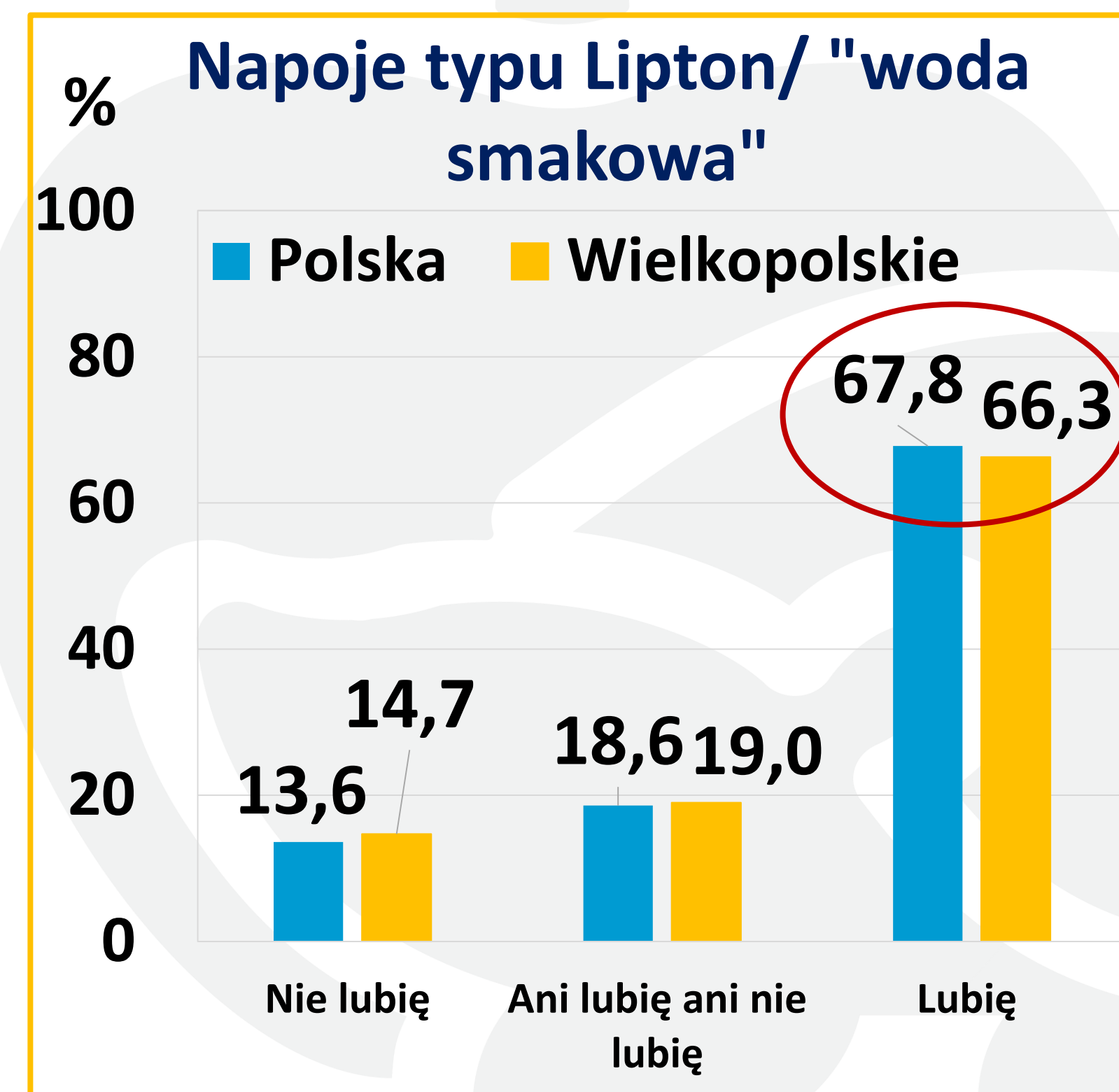
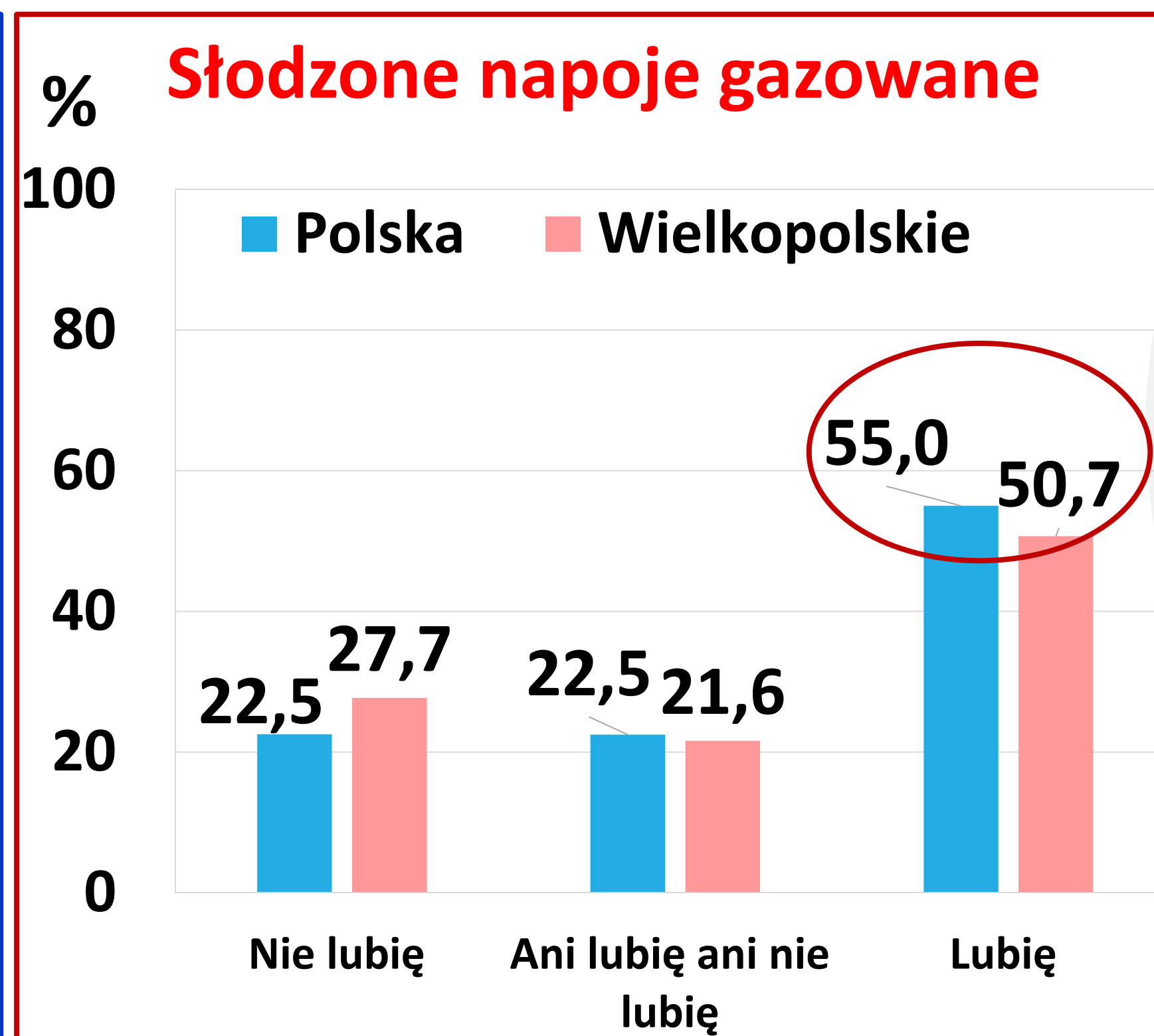
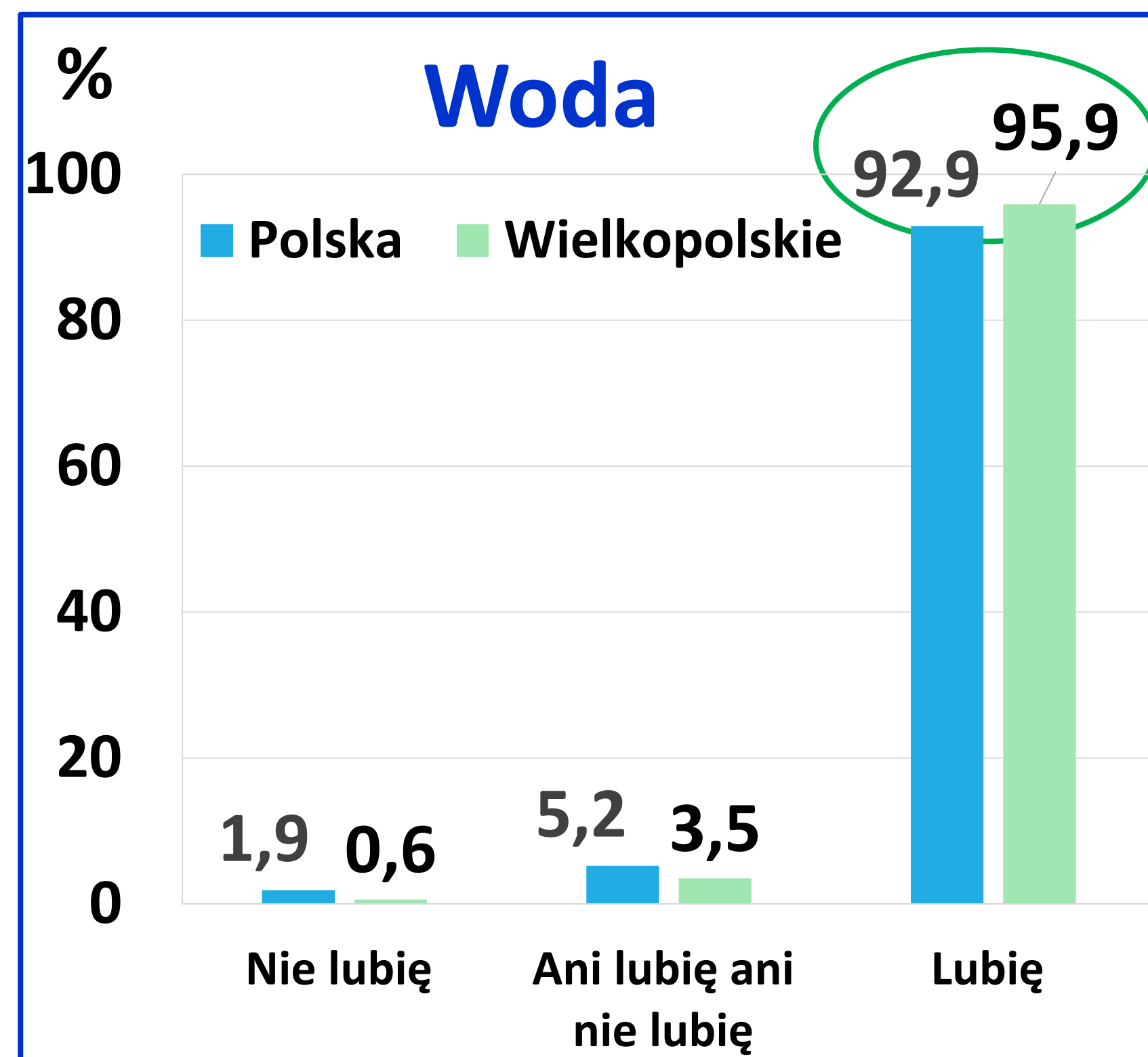
Polska n=12634; Wielkopolskie n=870

Napoje: cola, sprite,
woda z syropem owocowym,
napoje typu Nestle

Uczniowie 7-9 lat

Polska n=14573; Wielkopolskie n=826

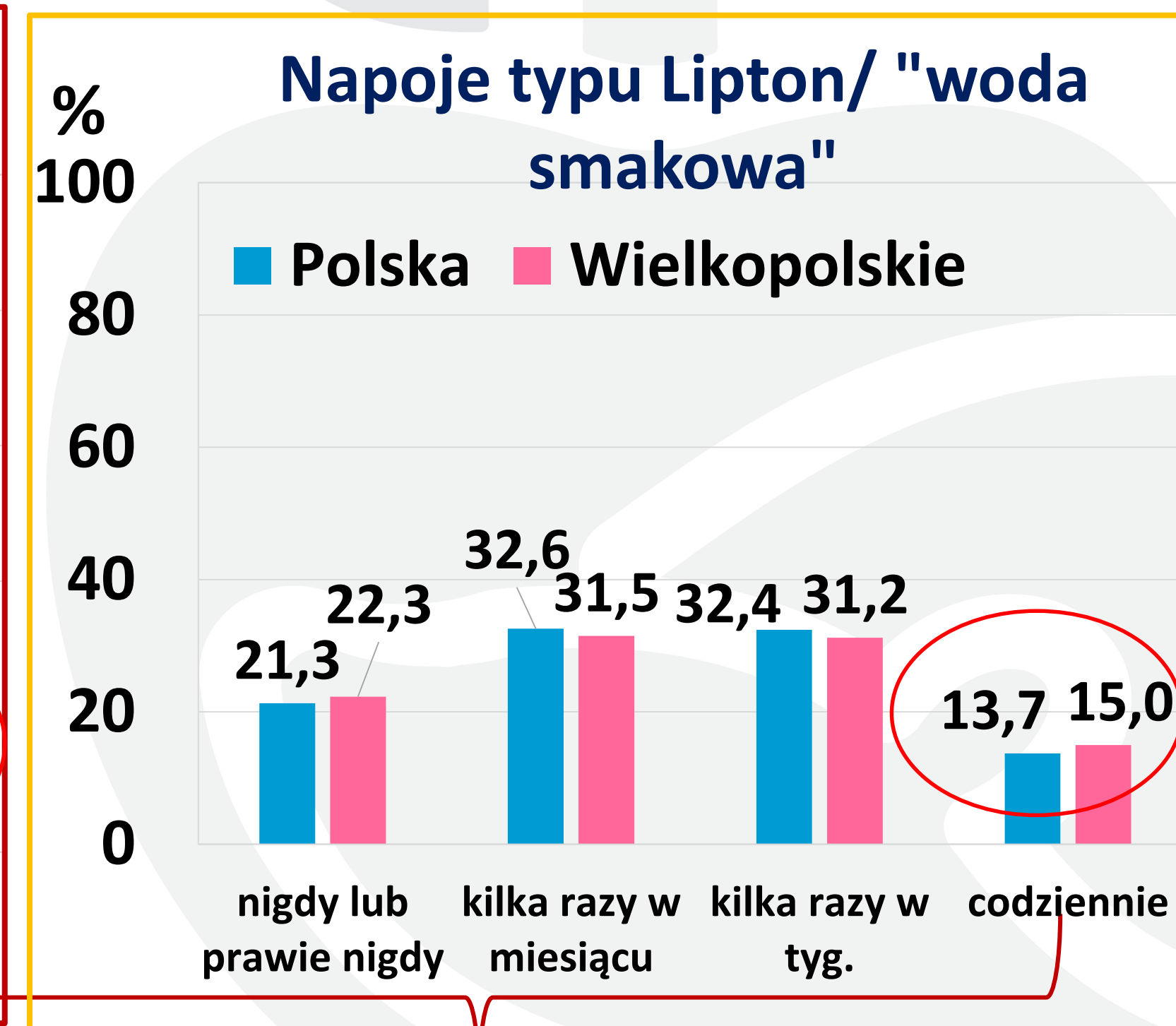
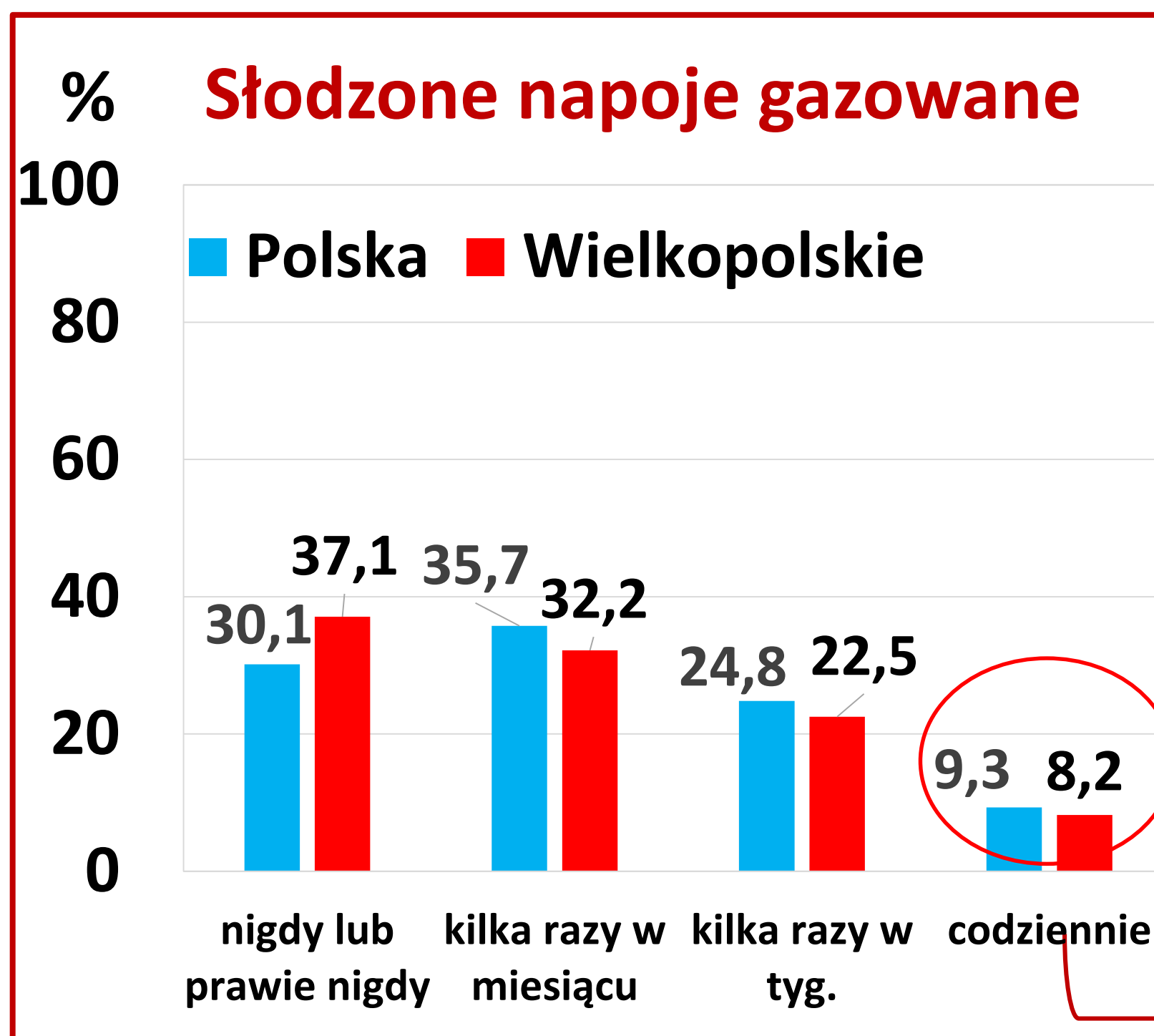
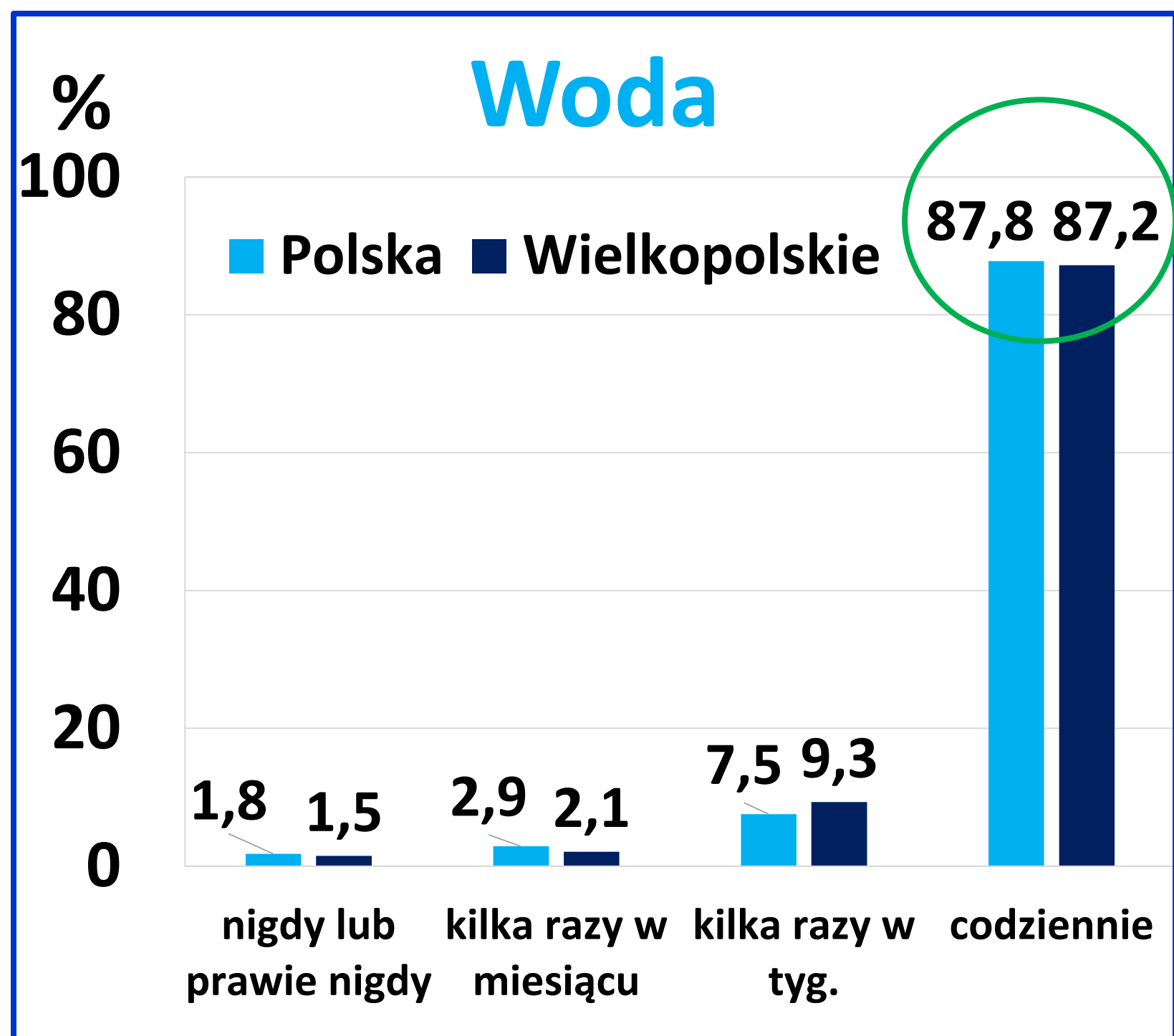

Napoje: cola, sprite, fanta

Wyniki badań ilościowych – Częstość spożycia napojów

Uczniowie 7-9 lat

Polska n=14573; Wielkopolskie n=826

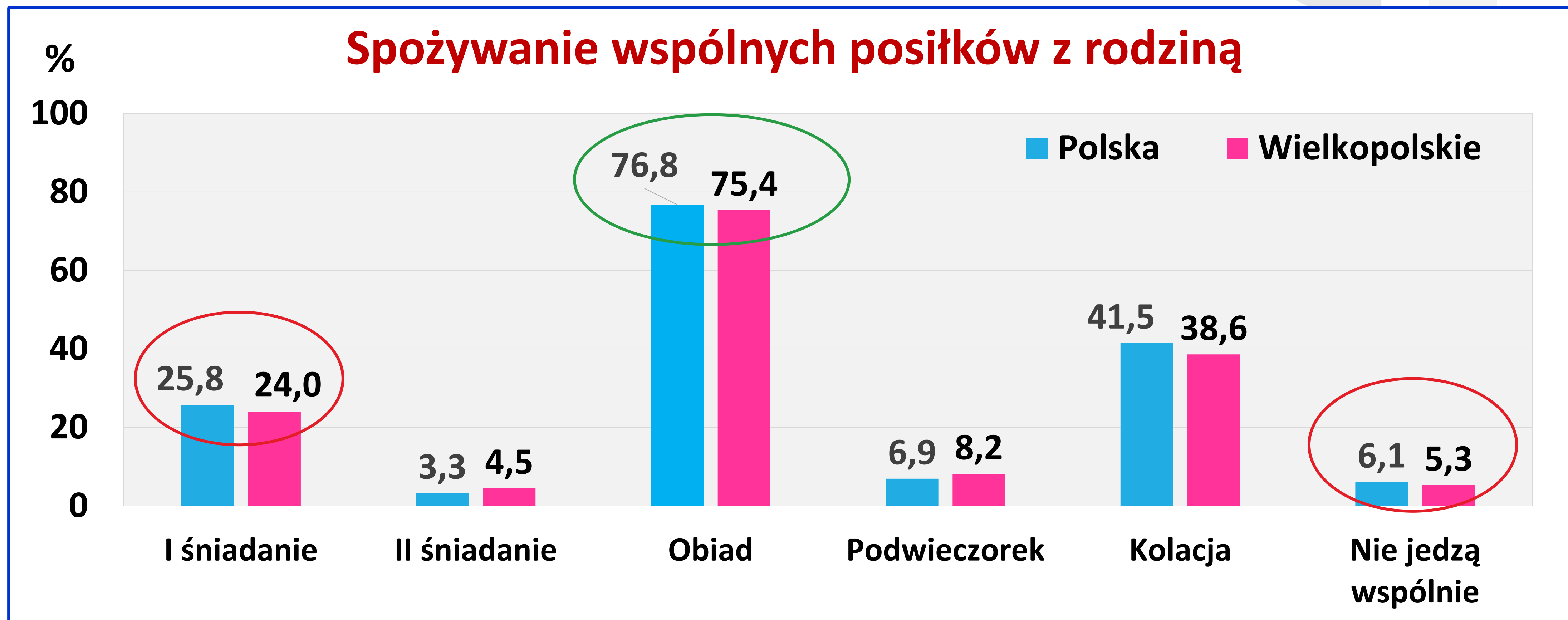
Napoje: cola, sprite, fanta

Łącznie ok. 23% dzieci

Wyniki badań ilościowych – Wspólne posiłki

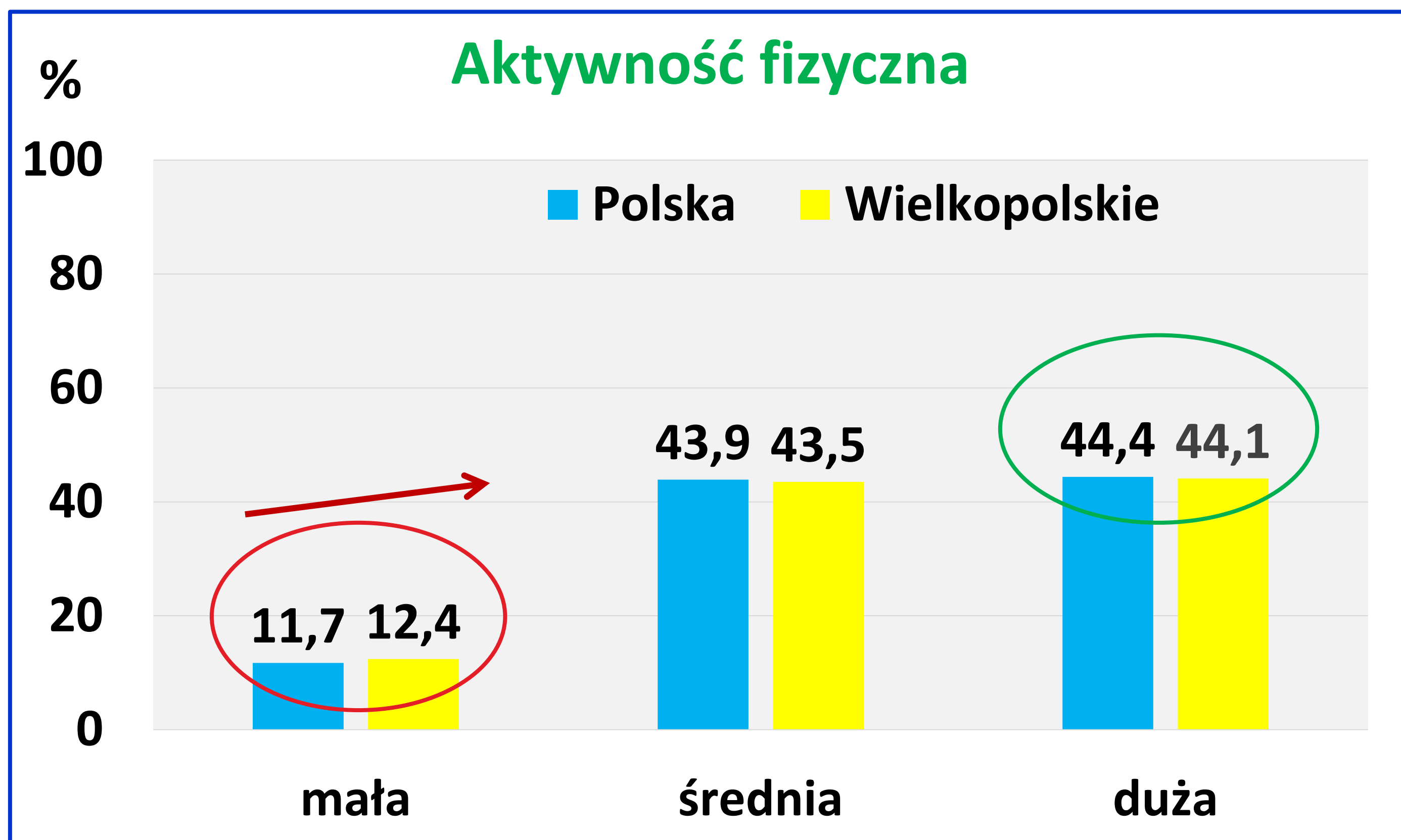
Uczniowie 10-12 lat

Polska n=12634; Wielkopolskie n=870

Wyniki badań ilościowych – **Aktywność fizyczna**

Uczniowie 10-12 lat Polska n=12634; Wielkopolskie n=870

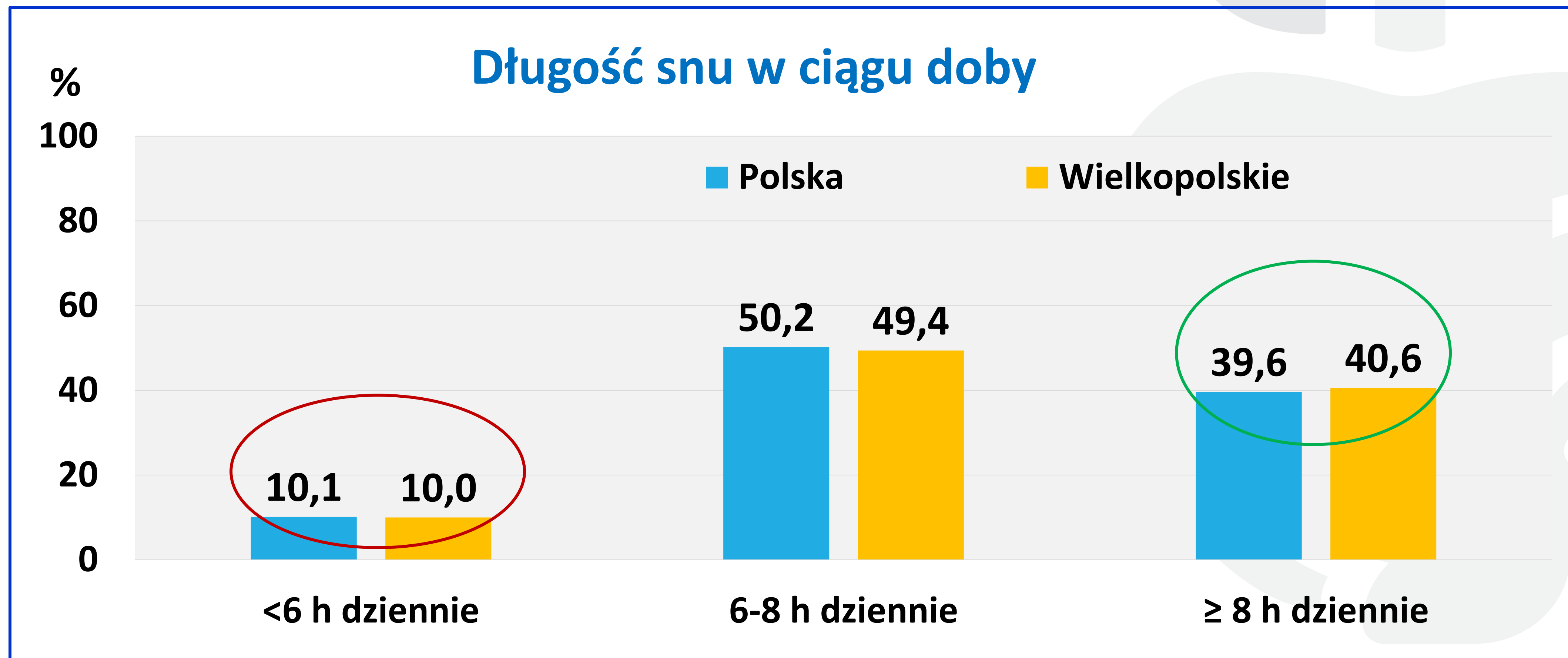

Aktywność fizyczna:

- 1. mała** (głównie siedzenie, oglądanie TV, komputer, czytanie, krótki spacer do 2 h w tygodniu)
- 2. średnia** (spacery, jazda na rowerze, gimnastyka, inna lekka aktywność fizyczna wykonywana 2-3 h w tygodniu)
- 3. duża** (jazda na rowerze, bieganie, inne sportowe zajęcia wymagające wysiłku fizycznego wykonywane ponad 3 h tygodniowo)

Wyniki badań ilościowych – SEN

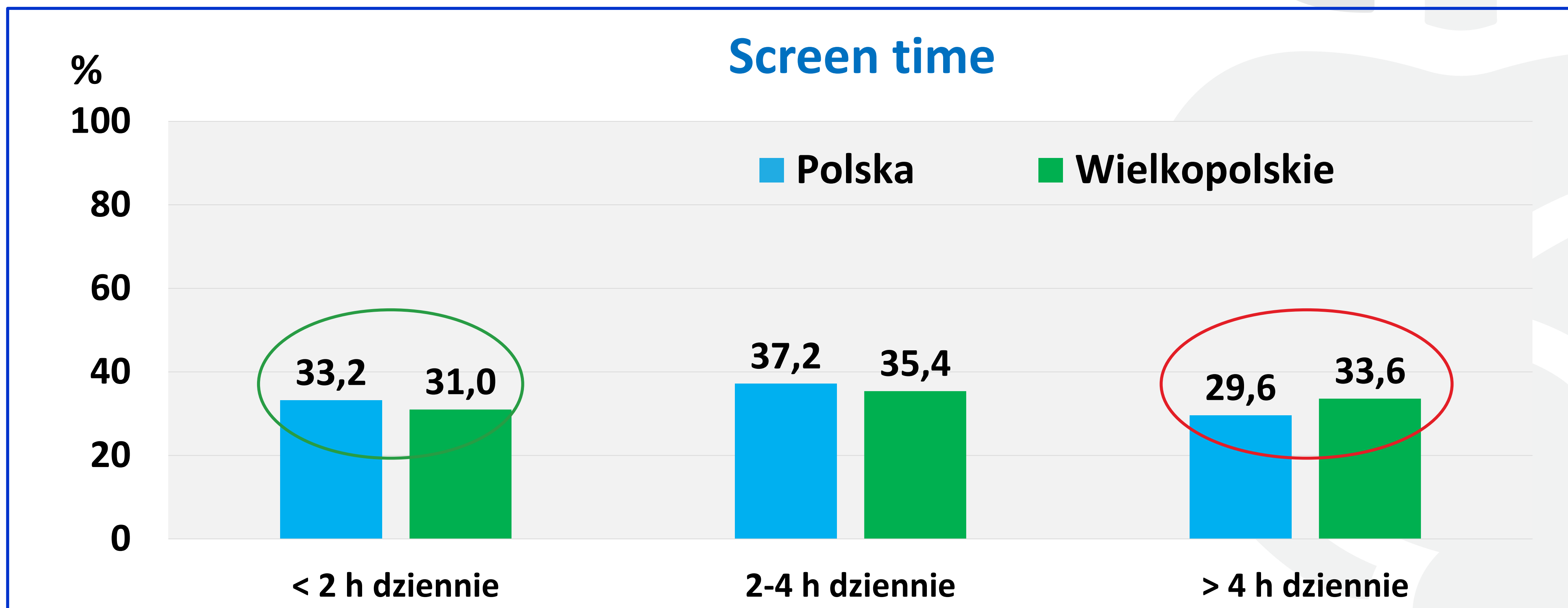
Uczniowie 10-12 lat Polska n=12634; Wielkopolskie n=870

Wyniki badań ilościowych – Czas spędzony przed ekranem (Screen time)

Uczniowie 10-12 lat Polska n=12634; Wielkopolskie n=870

Podsumowanie

1. Wyniki uzyskane dla województwa wielkopolskiego nie różnią się znacząco w większości przypadków od średnich wartości ogólnopolskich.
2. W województwie wielkopolskim stwierdzono **mniejszy odsetek uczniów z otyłością centralną (WHtR $\geq$ 0,5) (9% vs. 13%)** w porównaniu z badaną grupą uczniów w całej Polsce.
3. Znaczny odsetek uczniów, zarówno w woj. wielkopolskim, jak i w całej Polsce charakteryzuje się **dość niską aktywnością fizyczną (ok. 12%)** i **dość długim, więcej niż 4 godziny czasem spędzonym przed ekranami (34%)**.
4. Dla większości uczniów (**86%**) w wieku 10-12 lat, zarówno w woj. wielkopolskim, jak i w całej Polsce, stwierdzono małe natężenie cech niezdrowych i cech prozdrowotnych diety.

Podsumowanie

5. Badani uczniowie w woj. wielkopolskim nieco rzadziej niż uczniowie w całej Polsce codziennie spożywali I śniadanie (55,5% vs. 62,4%).
6. Uczniowie młodsi (7-9 lat) z woj. wielkopolskiego częściej niż uczniowie w wieku 10-12 lat spożywali codziennie mleko i jego przetwory (42% vs. 34,5%) oraz codziennie lub kilka razy w tygodniu ryby i ich przetwory (31% vs. 12%).
7. Stwierdzono zbyt niskie spożycie warzyw i owoców. W woj. wielkopolskim codziennie spożywa je 25-26% uczniów w wieku 10-12 lat, oraz 55-70% uczniów w wieku 7-9 lat.
8. Wśród badanych uczniów w woj. wielkopolskim, jak i w całej Polsce stwierdzono zbyt wysokie spożycie słodczy, podobnie jak gazowanych i słodzonych napojów.
9. Należy podkreślić, że mniejszy odsetek uczniów w woj. wielkopolskim nie spożywa wspólnie z rodziną posiłków (5,3% vs. 6,1%).

Wnioski

Wczesny okres szkolny może być ostatnim momentem na wdrożenie trwałych zmian w aspekcie żywienia i nawyków dotyczących zdrowego stylu życia (aktywność fizyczna, sen, screen time), które są odzwierciedleniem stanu odżywienia dzieci i młodzieży oraz stanu ich zdrowia w wieku późniejszym.

Założenia i cele zadania:

„Popularyzacja wyników badawczo-aplikacyjnych z badań nt. żywienie uczniów i ich postawy wobec żywności i żywienia oraz wdrożenie programu edukacji żywieniowej dla uczniów klas I-VIII szkół podstawowych.

Junior-Edu-Żywnienie bis 2024-2025

Materiały edukacyjne dla szkół podstawowych

klas I-III

klas IV-VIII

JEŻ-owe Moce Żywniowe

**SUPER MOCY NABIERAM, GDY
MĄDRZE ŻYWNOŚĆ WYBIERAM**

**MOC NIEMARNOWANIA
ŻYWNOŚCI**

**MOC WIEDZY
O ŹRÓDŁACH ŻYWNOŚCI**

**MOC RODZINNYCH
POSIŁKÓW**

**MOC WARZYW
I OWOCÓW**

**MOC MAGICZNYCH
NAPOJÓW**

**MOC NASZYCH
ZMYŚŁÓW**

MOC GOTOWANIA

**MOC CZYSTYCH RĄK
I NIE TYLKO...**

**MOC ODPOWIEDZIALNOŚCI
ZA PLANETĘ**

MOC ŚNIADAŃ

**MOC ETYKIETY
W WYBORZE ŻYWNOŚCI**

„Junior-Edu-Żywnienie”, 2024

Patronat honorowy

Minister
Edukacji

Minister
Nauki

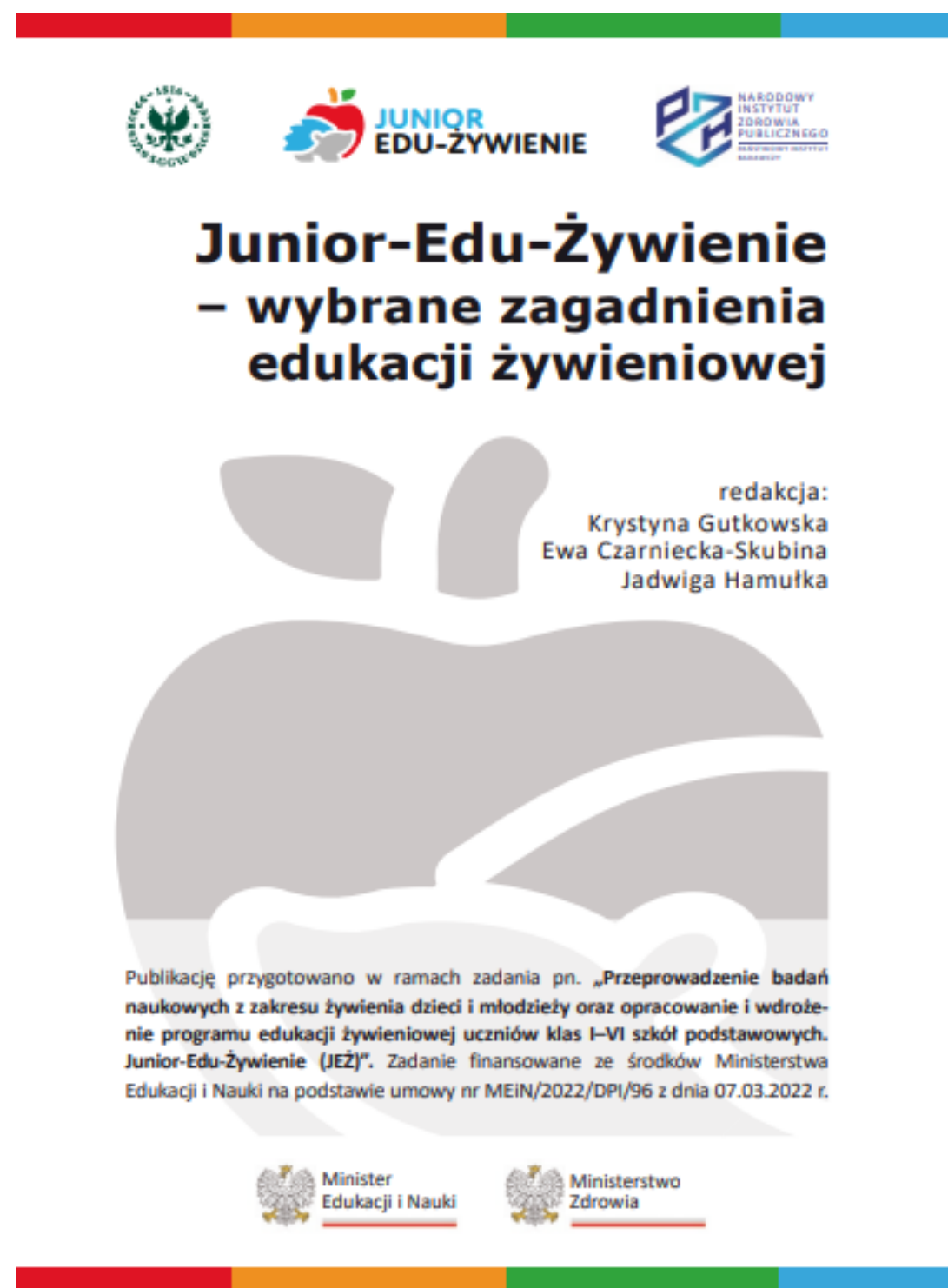

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Instytut Nauk
o Żywieniu Człowieka

Materiały edukacyjne dla nauczycieli

Monografia naukowa dla osób zainteresowanych pogłębieniem wiedzy z zakresu żywności i żywienia

„Junior-Edu-Żywnienie”, 2024

Scenariusze 24 godzin lekcji i 34 filmy (4-6 minut) dedykowane do każdej lekcji
prezentacje multimedialne
karty pracy dla uczniów

Patronat honorowy

Instytut Nauk o Żywieniu Człowieka

Materiały edukacyjne dla nauczycieli i uczniów

JEŻowe Moce Żywieniowe
Materiały edukacyjne dla uczniów klas 4-6

Redakcja
Joanna Myszkowska-Ryciak

Minister Edukacji i Nauki
Ministerstwo Zdrowia

„JEŻ” = wiesz co i dlaczego jeść

1816 SGGW

JUNIOR EDU-ŻYWIENIE

NARODOWY INSTYTUT ZDROWIA PUBLICZNEGO PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

„JEŻ” = wiesz co i dlaczego jeść

MOCA COTOWANIA

MOCA CŁYSTEJ PAK I MIĘTKO...

SUPER MOCY MĄDRZE WYBIERAM

MOCA MĄDRZE WYBIERAM

MOCA KŁASZCZĄCYMI MYŚLÓW

MOCA WIEDZY O ŹRÓDŁACH ŻYWIENI

MOCA RODZAJNYCH POSIŁKÓW

MOCA WARTYCH I ODRODÓW

MOCA NIEKORUPCJONIA ŻYWIENI

MOCA ODPÓWIEDZIALNOŚCI ZA PLANETĘ

MOCA ŚWIADAN

MOCA ETYKIETY W WYBORZE ŻYWIENI

Ruch jest zdrowy i dla ciała i dla głowy!

Zadanie pn. Przeprowadzenie badań naukowych z zakresu żywienia dzieci i młodzieży oraz opracowanie i wdrożenie programu edukacji żywieniowej uczniów klas I-VI szkół podstawowych. Akronim: Junior-Edu-Żywnie (JEŻ), finansowane ze środków MEiN na podstawie Umowy nr MEiN/2022/DPI/96 z dnia 7.03.2022r.

Minister Edukacji i Nauki

Ministerstwo Zdrowia

7 zasad
prawidłowego żywienia
wg. prof. Stanisława Bergera

1U - UROZMAIACENIE

2U - UMIARKOWANIE

3U - UREGULOWANIE

4U - UMIEJĘTNE PRZYGOTOWANIE POTRAW

5U - UPRAWIANIE SPORTU

6U - UNIKANIE NADMIARU

7U - UŚMIECHANIE SIĘ!

Rebusy, krzyżówki

Interaktywna aplikacja mobilna EDU APPKA

Wybierz avatar

Wpisz nazwę avatara

Wybierz jeden avatar z listy

Tomek

Janek

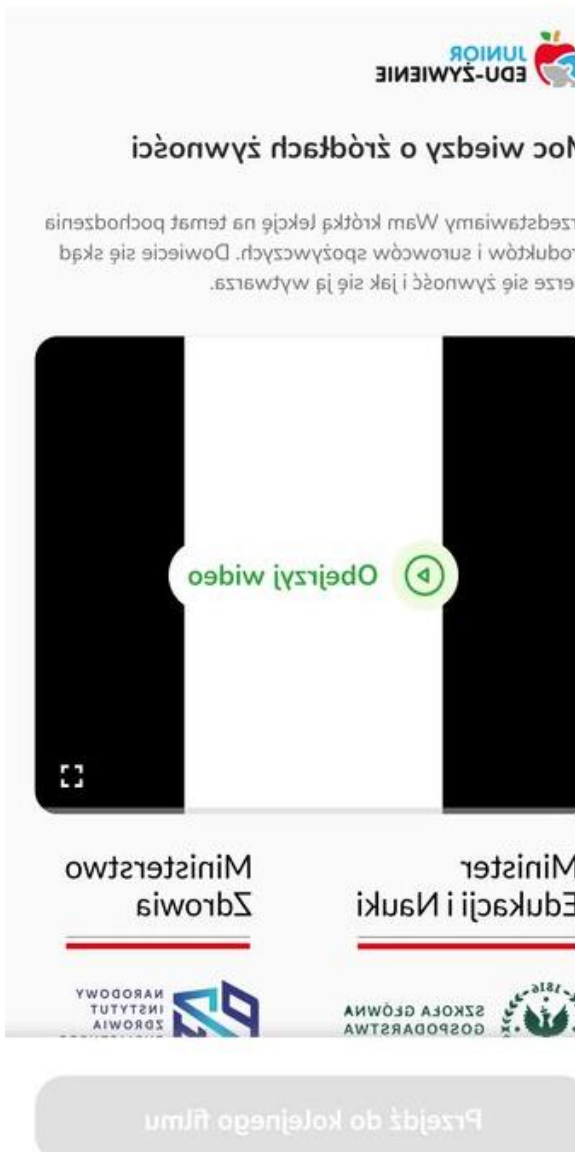
Maja

Kasia

Możesz zobaczyć o tym więcej

„Junior-Edu-Żywnie”, 2024

Patronat honorowy

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Instytut Nauk o Żywieniu Człowieka

Materiały edukacyjne dla nauczycieli, uczniów i ich opiekunów/ rodziców

**JEŻowa
książka
kucharska**

Autorzy:
Ewa Czarniecka-Skubina
Jadwiga Hamułka
Krystyna Gutkowska

Minister Edukacji i Nauki
Ministerstwo Zdrowia

Ciasteczka "Jeżyki"

1 porcja
Wartość energetyczna: 150 kcal
Białko: 1,9 g
Tłuszcz: 8,7 g
Węglowodany: 15,9 g
Błonnik pokarmowy: 0,3 g

Czas wykonania: 30 minut

Wielkość 1 porcji: ok. 35 g
(1 duże lub 4 małe ciasteczka)

JEŻowe porady żywieniowe i kulinarne
Ciasteczka świetnie nadają się na przyjęcia.
Tak przygotowane ciasteczka można przechowywać w zamkniętych pojemnikach około tygodnia.
Wykonanie ciasteczek dostępne jest na Nauka/Science SGGW YouTube playlista JEŻowa Książka Kucharska.

Stoień trudności:

Składniki

- masło
- mąka pszenna tortowa
- cukier puder
- jajo
- ekstrakt z wanilii

Dekoracja

- gorzka czekolada
- masło
- wiórki kokosowe lub posypka czekoladowa

Skład na 20 sztuk dużych lub 50 małych

- 200 g
- 300 g
- 100 g
- 1 sztuka
- 1 łyżeczka
- 50 g
- 1 łyżeczka
- po 1 opakowaniu

Sposób wykonania
Masło posiekać z mąką i cukrem pudrem, dodać jajo, ekstrakt wanilii i zagnieść gładkie ciasto (można użyć robota kuchennego). Ciasto owinąć w folię spożywczą i schłodzić w lodówce przez 30 minut. Ze schłodzonego ciasta odrywać niewielkie kawałki i formować kulki o wielkości około 2 cm. Z kulek uformować stożek - ciasteczko powinno być z jednej strony okrągłe, a z drugiej wydłużone. Ciasteczka przełożyć na blachę z piekarnika wyłożoną papierem do pieczenia. Piec w piekarniku rozgrzanym do 170°C (termoobieg) przez około 15-20 minut. Wystudzić.

Przygotowanie dekoracji
Czekoladę połamać na kawałki, dodać masło i roztopić w kąpeli wodnej (na parze). Gotową polewą, za pomocą pędzelka, pomalować grubszą część ciasteczek i zanurzyć ją w wiórkach kokosowych lub czekoladowej posypce. Wykałaczkę zanurzyć w polewie czekoladowej i namalować oczka i nosek.

Sposób serwowania/dekoracja
Do dekorowania ciasteczek można również użyć pokruszonych płatków migdałowych lub gotowych posypek.

runvido.com
Material wideo

Materiały edukacyjne dla nauczycieli, uczniów i rodziców

12 filmów edukacyjnych emitowanych w TVP Nauka
i na portalu internetowym ONET pod nazwą
„Moc żywności i żywienia”

<https://jez.sggw.edu.pl/>

Konkurs dla uczniów nt. „Żywności nie marnuję, planetę szanuję”

Cel konkursu: Propagowanie niemarnowania żywności wśród uczniów i ich rodzin.

- ✓ Uczniowie przygotowują plakaty związane z tematyką marnowania żywności.
- ✓ Uczniowie/ laureaci konkursu **w każdym z 16 województw** otrzymają nagrodę w postaci **30 egzemplarzy plakatu i wezmą udział w warsztatach kulinarnych** promujących działania ograniczające marnowanie żywności.

Uczniowie, którzy przygotowują plakat oceniony jako najlepszy z najlepszych wezmą udział w tzw. warsztacie ekskluzywnym.

1. **Plakat powinien być pracą zbiorową i angażować uczniów klas I-VIII**, którzy pod nadzorem nauczyciela, wymyślą koncepcję plakatu i jego graficzną oprawę.
2. W pracy powinny zostać zamieszczone informacje dotyczące marnowania żywności, metod jego zapobiegania i odpowiedzialności za planetę, mogą być inspirowane programem Junior-Edu-Żywnienie (JEŻ) i przygotowanymi w jego ramach materiałami edukacyjnymi (<https://jez.sggw.edu.pl/konkursy/>).
3. Plakaty mogą zawierać m.in. grafiki, receptury na potrawy z wykorzystaniem resztek żywności, komiksy, rysunki uczniów, wierszyki, itp.

Badania z zakresu marnotrawstwa żywności wśród uczniów

Badania:

Uczniowie będą wypełniać dzienniczki dotyczące marnotrawstwa żywności i proponują działania ograniczające jego skalę.

Szkolne posiłki

Określ jaka jest skala marnowania żywności w szkolnej stołówce.

1. Jakie jest pięć najczęściej marnowanych produktów spożywczych w szkole?

.....
 .....

2. Czy zjadasz II śniadanie przyniesione z domu w całości?

.....
 .....

3. Co dzieje się z odpadami żywnościowymi w szkole? (np. resztki kuchenne, jedzenie pozostawione na talerzach)

.....
 .....

4. Czy zdarza Ci się nie zjeść w całości posiłku na stołówce? Co najczęściej zostawiasz na talerzu?

.....

Poniedziałek

Posiłek	Żywność	Ilość	Gdzie wyrzucono	Dlaczego żywność została wyrzucona	Oszacuj wartość wyrzuconej żywności
Śniadanie					
II Śniadanie					
Obiad					
Kolacja					
Przekąski/ inne					

Publikacja popularno-naukowa „Dobre praktyki niemarnowania żywności”, przewodnik dla szkół podstawowych.

Konkurs dla nauczycieli „Edukator żywienia”

Cel konkursu: propagowanie dobrych praktyk w zakresie edukacji żywieniowej.

- ✓ Zadanie konkursowe polega na przygotowaniu opracowania zawierającego udokumentowane działania z zakresu edukacji żywieniowej, które nauczyciel uznaje za atrakcyjne i skuteczne w kształtowaniu właściwych zachowań żywieniowych uczniów.
- ✓ Mogą to być np. dołączone scenariusze lekcji z tego zakresu, kalendarz działań w ciągu roku szkolnego dedykowanych problematyce żywności i żywienia czy inne działania, które autor opracowania uzna za właściwe.

Nagroda:

- ✓ Każdy Laureat konkursu (po 1 w województwie) otrzyma możliwość **uczestnictwa w bezpłatnych studiach podyplomowych w SGGW pn. „Edukacja zdrowotna”**

<https://jez.sggw.edu.pl/konkursy/>

Pozyskanie materiałów i przygotowanie publikacji popularno-naukowej w postaci przewodnika nt. „***Dobre praktyki edukacji żywieniowej***”

Szkolenia dla nauczycieli szkół podstawowych

Opracowanie

klas I-III

Szkolenia zdalne z wykorzystaniem platformy do kształcenia na odległość – platforma e-learningowa Moodle SGGW – 50 godzin lekcyjnych

klas IV-VIII

Szkolenia hybrydowe w ramach programu Junior-Edu-Żywnie

Niepubliczny

Nauka / Science SGGW
7,65 tys. subskrybentów

Subskrybuj

21

Udostępnij

Pobierz

Klip

„Junior-Edu-Żywnie”, 2024

Patronat honorowy

Instytut Nauk
o Żywieniu Człowieka

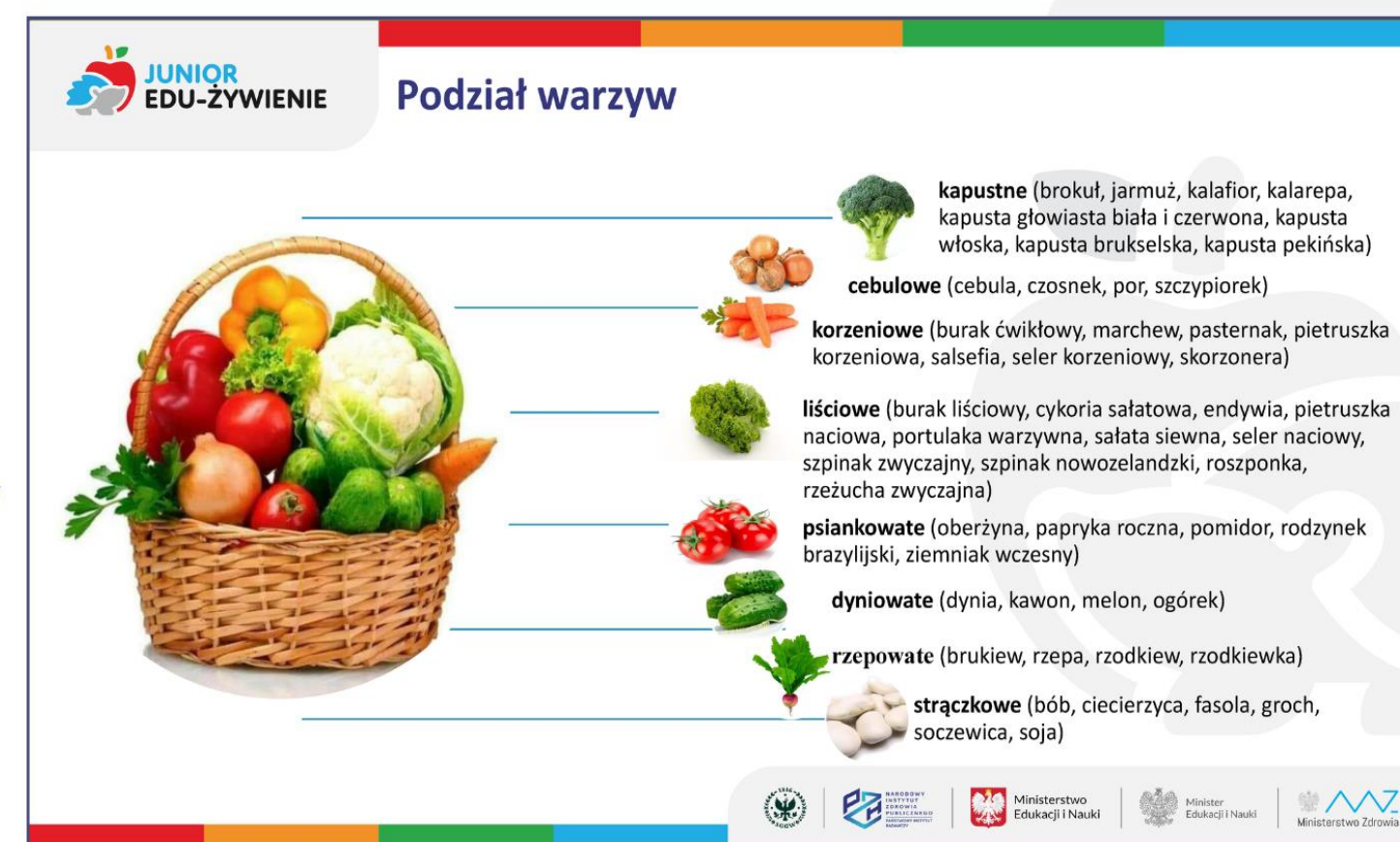

Szkolenia zdalne z wykorzystaniem platformy do kształcenia na odległość – platforma e-learningowa Moodle SGGW

- 50 godzin lekcyjnych
- 21 tematycznych wykładów
- 25 specjalistów
- nagrane wykłady i warsztaty
- ewaluacja wiedzy uczestników – pre- i post test

dr hab. Renata Kazimierzak, prof. SGGW
Instytut Nauk u Żywieniu Człowieka
Katedra Żywności Funkcjonalnej i Ekologicznej

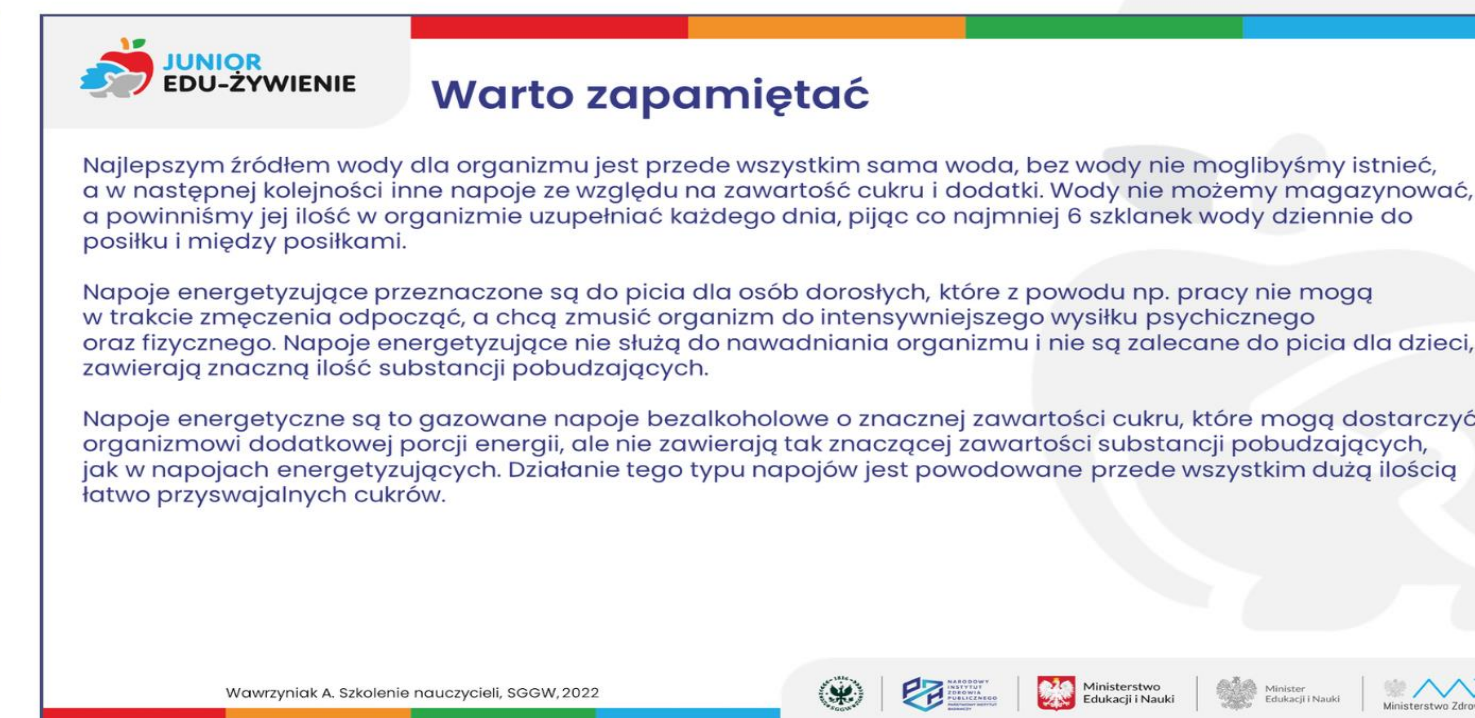

Podział warzyw

- kapustne** (brokuł, jarmuż, kalafior, kalarepa, kapusta głowiasta biała i czerwona, kapusta włoska, kapusta brukselska, kapusta pekińska)
- cebulowe** (cebula, czosnek, por, szczypiorek)
- korzeniowe** (burak ćwikłowy, marchew, pasternak, pietruszka korzeniowa, salsefia, seler korzeniowy, skorzonera)
- liściowe** (burak liściowy, cykoria sałatowa, endywia, pietruszka naciowa, portulaka warzywna, sałata siewna, seler naciowy, szpinak zwyczajny, szpinak nowozelandzki, roszponka, rzeżucha zwyczajna)
- psiankowate** (oberżyna, papryka roczna, pomidor, rodzynek brazylijski, ziemniak wczesny)
- dyniowate** (dynia, kawon, melon, ogórek)
- rzepowate** (brukiew, rzepa, rzodkiew, rzodkiewka)
- strączkowe** (bób, ciecierzyca, fasola, groch, soczewica, soja)

prof. dr hab. Agata Wawrzyniak
Instytut Nauk u Żywieniu Człowieka
Katedra Żywności Człowieka

Warto zapamiętać

Najlepszym źródłem wody dla organizmu jest przede wszystkim sama woda, bez wody nie moglibyśmy istnieć, a w następnej kolejności inne napoje ze względu na zawartość cukru i dodatki. Wody nie możemy magazynować, a powinniśmy jej ilość w organizmie uzupełniać każdego dnia, pijąc co najmniej 6 szklanek wody dziennie do posiłku i między posiłkami.

Napoje energetyzujące przeznaczone są do picia dla osób dorosłych, które z powodu np. pracy nie mogą w trakcie zmęczenia odpocząć, a chcą zmusić organizm do intensywniejszego wysiłku psychicznego oraz fizycznego. Napoje energetyzujące nie służą do nawadniania organizmu i nie są zalecane do picia dla dzieci, zawierają znaczną ilość substancji pobudzających.

Napoje energetyczne są to gazowane napoje bezalkoholowe o znacznej zawartości cukru, które mogą dostarczyć organizmowi dodatkowej energii, ale nie zawierają tak znacznej zawartości substancji pobudzających, jak w napojach energetyzujących. Działanie tego typu napojów jest powodowane przede wszystkim dużą ilością łatwo przyswajalnych cukrów.

Zapraszamy szkoły do współpracy

Dołącz do programu!

Do programu Junior-Edu-Żywnie (JEŻ) wciąż można dołączyć! Wystarczy wypełnić ankietę!

[Kliknij tutaj](#)

<https://forms.office.com/r/37DByJy9W2>

Deklaracja przystąpienia szkoły podstawowej do projektu Junior-Edu-Żywnie (JEŻ bis)

Badania realizowane w ramach zadania „Przeprowadzenie badań naukowych z zakresu żywienia dzieci i młodzieży oraz opracowanie i wdrożenie programu edukacji żywieniowej uczniów klas I-VI szkół podstawowych. Junior-Edu-Żywnie (JEŻ)”, finansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji i Nauki na podstawie Umowy nr MEiN/2022/DPI/96 z dnia 07.03.2022 r.

Przystępując do programu dla szkół podstawowych prosimy o wypełnienie poniższej ankiety, która jest deklaracją udziału w poszczególnych poddziałaniach programu.

Badania wśród uczniów klas VII – VIII szkół podstawowych

Badania ankietowe uczniowie

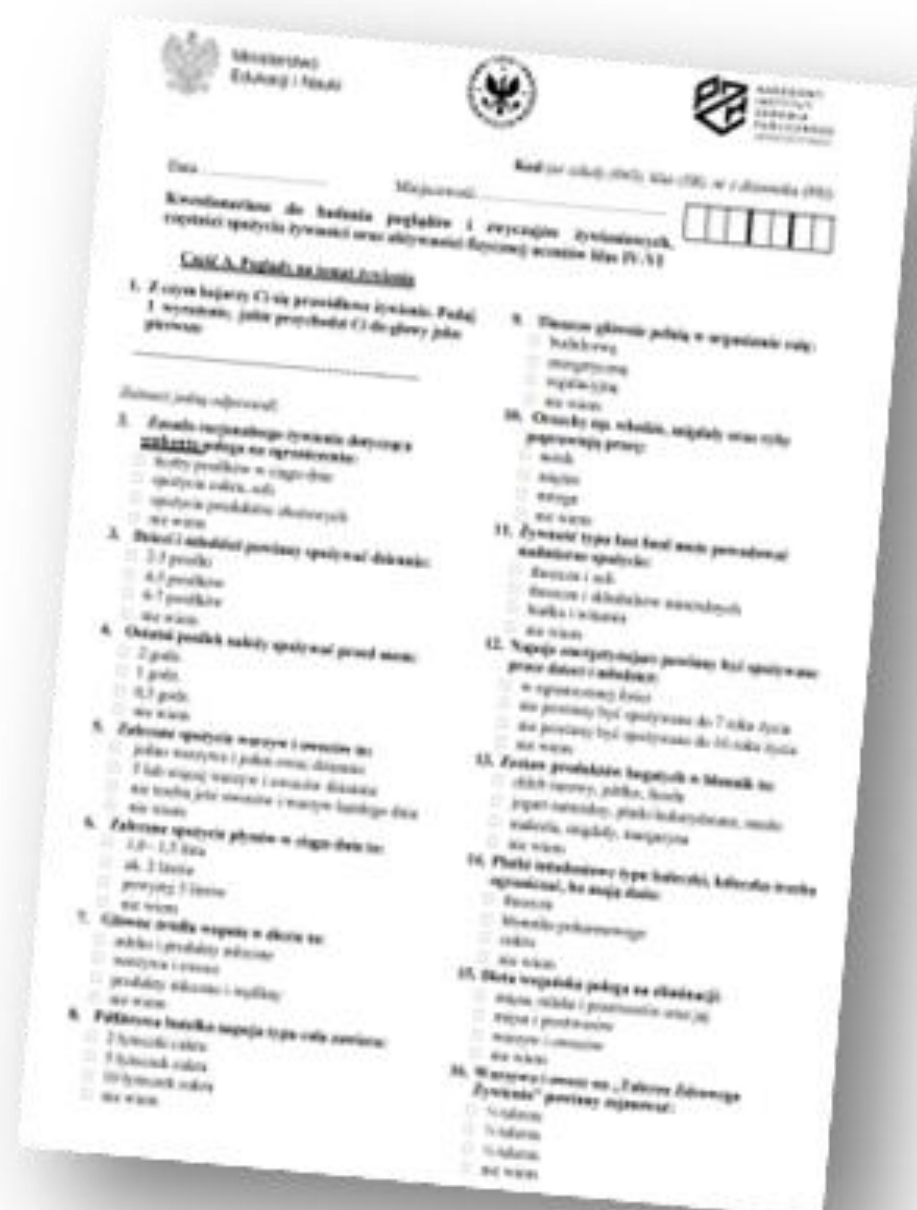
- zwyczaje żywieniowe
- wiedza żywieniowa
- postawy żywieniowe

FGI wśród uczniów

Badania ankietowe rodzice/opiekunowie uczniów:

Ocena poziomu wiedzy i świadomości żywieniowej rodziców/opiekunów uczniów

FGI wśród rodziców

Badania stanu odżywienia uczniów na podstawie pomiarów antropometrycznych i analizy składu ciała (metoda BIA)

Badania ilościowe - nauczyciele

Ocena poziom wiedzy i świadomości żywieniowej nauczycieli

Badania ankietowe organizacji żywienia w szkołach

Organizacja posiłków w stołówkach/
catering

Automaty vendingowe

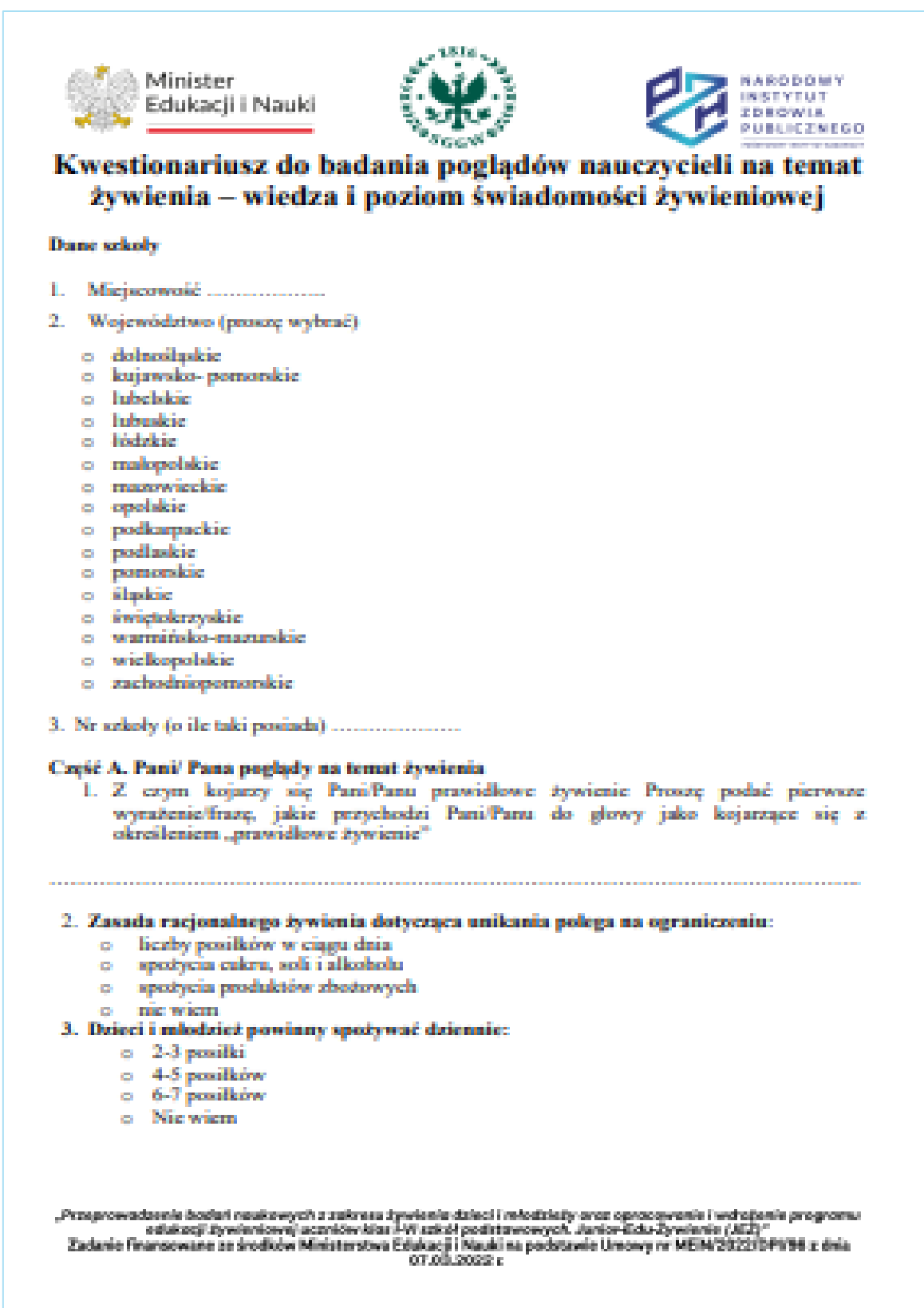
Sklepiki szkolne

Ankieta dla nauczycieli:

<https://forms.office.com/Pages/ResponsePage.aspx?id=Qiv5cNMdqUGuDgHL5Hy8efX27gJWH2FLn-oLFZ4IBHxUOFhPTVJBM1hRRDdKNERHM0czTkIDSE1DRSQIQCN0PWcu>

FGI wśród nauczycieli

Kwestionariusz do badania poglądów nauczycieli na temat żywienia – wiedza i poziom świadomości żywieniowej

Dane szkoły

- Miejscowość .....
- Województwo (proszę wybrać)
  - dolnośląskie
  - kujawsko-pomorskie
  - lubelskie
  - lubuskie
  - łódzkie
  - małopolskie
  - mazowieckie
  - opolskie
  - podkarpackie
  - podlaskie
  - pomorskie
  - śląskie
  - świętokrzyskie
  - warmińsko-mazurskie
  - wielkopolskie
  - zachodniopomorskie
- Nr szkoły (o ile taki posiada) .....

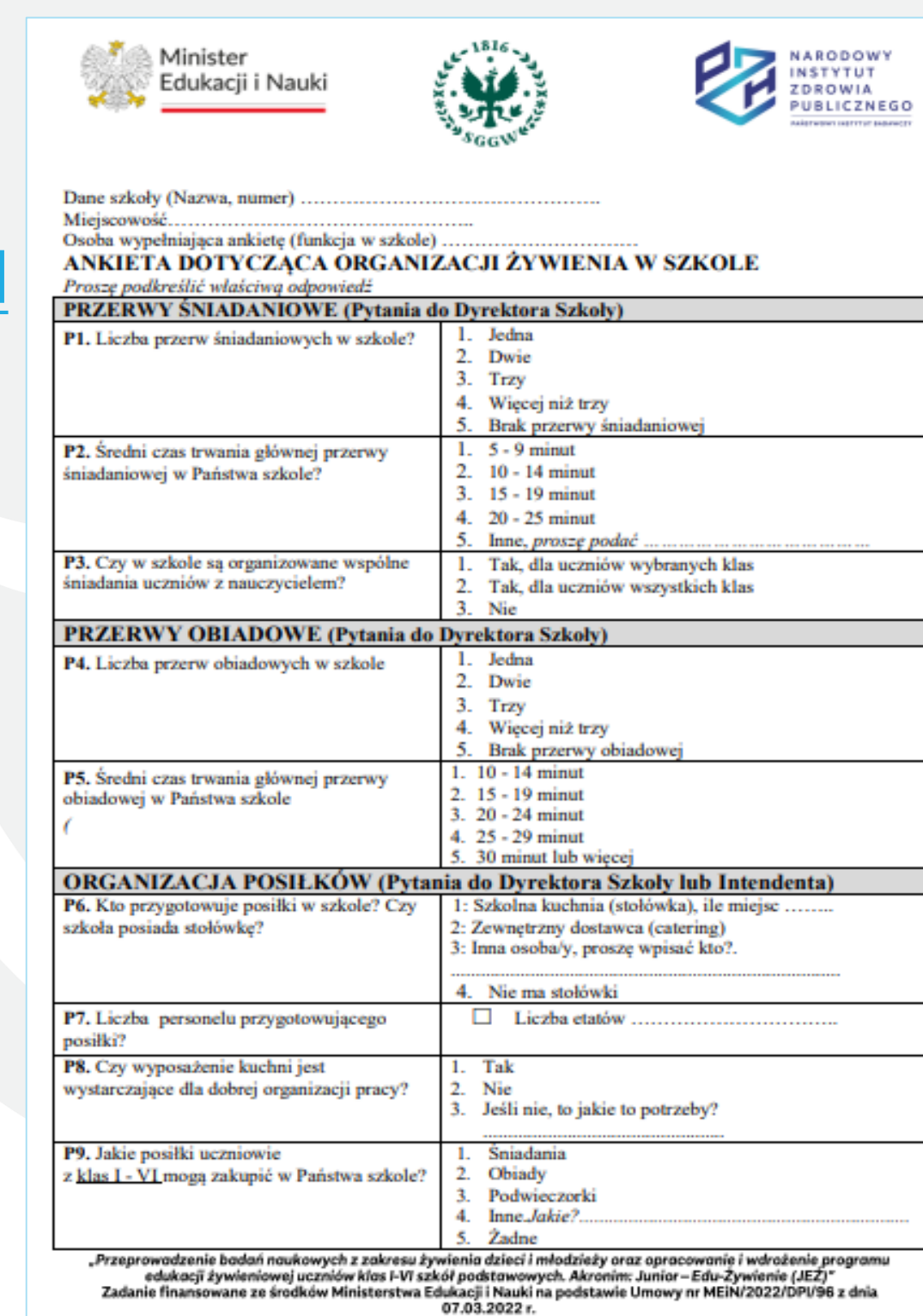
Część A. Pani/Pana poglądy na temat żywienia

- Z czym kojarzy się Pani/Panu prawidłowe żywienie? Proszę podać pierwsze wyrażenie/frasz, jakie przychodzi Pani/Panu do głowy jako kojarzące się z określeniem „prawidłowe żywienie”

.....

- Zasada racjonalnego żywienia dotycząca unikania polega na ograniczeniu:
  - liczby posiłków w ciągu dnia
  - spożycia cukru, soli i alkoholu
  - spożycia produktów zubożonych
  - nic wiem
- Dzieci i młodzież powinny spożywać dziennie:
  - 2-3 posiłki
  - 4-5 posiłków
  - 6-7 posiłków
  - Nie wiem

„Przeprowadzenie badań naukowych z zakresu żywienia dzieci i młodzieży oraz opracowanie i wdrożenie programu edukacji żywieniowej uczniów klas I-VI szkół podstawowych. Akramim Junior – Edu-Żywnienie [JEZ]”
Zadanie finansowane ze środków Ministerstwa Edukacji i Nauki na podstawie Umowy nr MEIN/2022/DP/96 z dnia 07.03.2022 r.

ANKIETA DOTYCZĄCA ORGANIZACJI ŻYWIENIA W SZKOLE

Proszę podkreślić właściwą odpowiedź

PRZERWY ŚNIADANIOWE (Pytania do Dyrektora Szkoły)

P1. Liczba przerw śniadaniowych w szkole?

- Jedna
- Dwie
- Trzy
- Więcej niż trzy
- Brak przerwy śniadaniowej

P2. Średni czas trwania głównej przerwy śniadaniowej w Państwa szkole?

- 5 - 9 minut
- 10 - 14 minut
- 15 - 19 minut
- 20 - 25 minut
- Inne, proszę podać .....

P3. Czy w szkole są organizowane wspólne śniadania uczniów z nauczycielem?

- Tak, dla uczniów wybranych klas
- Tak, dla uczniów wszystkich klas
- Nie

PRZERWY OBIADOWE (Pytania do Dyrektora Szkoły)

P4. Liczba przerw obiadowych w szkole

- Jedna
- Dwie
- Trzy
- Więcej niż trzy
- Brak przerwy obiadowej

P5. Średni czas trwania głównej przerwy obiadowej w Państwa szkole

- 10 - 14 minut
- 15 - 19 minut
- 20 - 24 minut
- 25 - 29 minut
- 30 minut lub więcej

ORGANIZACJA POSIŁKÓW (Pytania do Dyrektora Szkoły lub Intendenta)

P6. Kto przygotowuje posiłki w szkole? Czy szkoła posiada stołówkę?

- Szkolna kuchnia (stołówka), ile miejsc .....
- Zewnętrzny dostawca (catering)
- Inna osoba/y, proszę wpisać kto? .....
- Nie ma stołówki

P7. Liczba personelu przygotowującego posiłki?
  Liczba etatów .....

P8. Czy wyposażenie kuchni jest wystarczające dla dobrej organizacji pracy?

- Tak
- Nie
- Jeśli nie, to jakie to potrzeby? .....

P9. Jakie posiłki uczniowie z klas I - VI mogą zakupić w Państwa szkole?

- Śniadania
- Obiady
- Podwieczorki
- Inne/Jakie? .....
- Żadne

„Przeprowadzenie badań naukowych z zakresu żywienia dzieci i młodzieży oraz opracowanie i wdrożenie programu edukacji żywieniowej uczniów klas I-VI szkół podstawowych. Akramim Junior – Edu-Żywnienie [JEZ]”
Zadanie finansowane ze środków Ministerstwa Edukacji i Nauki na podstawie Umowy nr MEIN/2022/DP/96 z dnia 07.03.2022 r.

„Junior-Edu-Żywnienie” (JEŻ, JEŻ-Bis) wyniki badań, założenia i realizacja

prof. dr hab. Krystyna Gutkowska – kierownik zadania

prof. dr hab. Ewa Czarniecka-Skubina

prof. dr hab. Jadwiga Hamułka

ewa_czarniecka-skubina@sggw.edu.pl

jadwiga_hamulka@sggw.edu.pl

Instytut Nauk o Żywieniu Człowieka
Szkola Główna Gospodarstwa Wiejskiego

Zadanie pn. „Popularyzacja wyników badawczo-aplikacyjnych z badań nt. żywienie uczniów i ich postawy wobec żywności i żywienia oraz wdrożenie programu edukacji żywieniowej dla uczniów klas I-VIII szkół podstawowych Akronim: Junior-Edu-Żywnienie (JEŻ-Bis).

Zadanie finansowane ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego na podstawie Umowy nr MNISW/2024/DAP/137.

Patronat honorowy

Minister
Edukacji

Minister
Nauki

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Instytut Nauk
o Żywieniu Człowieka